МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу
та фінансів

МАТЕРІАЛИ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

«Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації»

15-17 квітня 2020 року

ДНІПРО

ББК 65.9 (4 Укр) 26
УДК 336

Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації / Матеріали студентської науково-практичної Інтернет-конференції (Дніпро, 15-17 квітня 2020 року). – Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2020. – с.65.

Матеріали студентської наукової конференції висвітлюють сучасні проблеми фінансової теорії та практики.

ВІДПОВІДАЛЬНА ЗА ВИПУСК:
Крилова О.В. – к.т.н., доцент кафедри ЕА і Ф

УКЛАДАЧІ:
Цуркан І.М. – к.е.н., доцент кафедри ЕАіФ
Замковий О.І. – ст.викладач кафедри ЕАіФ

За стиль, редакцію та достовірність поданих матеріалів студентської наукової конференції несуть відповідальність їх автори.

Усі права застережені. Розповсюдження і тиражувати матеріали студентської наукової конференції без офіційного дозволу авторів заборонено.

Секція 2 **Удосконалення системи оподаткування**

Коваленко Т.Е., ст. гр.072-18-1
Науковий керівник:
к.т.н., доцент. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»
м. Дніпро, Україна)

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

На сьогоднішній день в Україні існує проблема карантинних заходів, які особливо впливають на підприємців та можуть бути фатальними для представників малого та середнього бізнесу. Саме тому в період пандемії Україна потребує певних змін для покращення податкової ситуації, з метою підтримки вітчизняних підприємців.

Розуміючи це, Верховна Рада прийняла певні податкові зміни – 30 березня 2020 року прийнято Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019)», що став підґрунтям допомоги бізнесу. Закон набрав чинності 2 квітня 2020 року.

Таким чином, в податковій системі відбулися зазначені нижче зміни:

- було збільшено обсяги граничного доходу для суб'єктів господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування;

- добровільна (благодійна) допомога включається до податкової знижки фізичних осіб,

- звільнення від сплати ПДВ – на період дії карантину, ввезення на територію України та постачання на території України товарів, необхідних для виконання заходів, спрямованих на боротьбу з коронавірусною хворобою, звільняються від оподаткування ПДВ;

- особливості справляння акцизного податку та екологічного податку, за яким тимчасово спрощено порядок виробництва дезінфекційних засобів, зокрема,

надано державним підприємствам, які є виробниками спирту етилового, право використовувати вироблений ними спирт для виробництва дезінфекційних засобів без наявності зареєстрованих витратомірів-лічильників спирту.

Таким чином, ми бачимо, що більша частина змін стосується підприємців, які можуть забезпечити допомогу країні у боротьбі з коронавірусною інфекцією. Але більш за всіх підтримки потребує малий бізнес з різних сфер підприємництва. Щонайменше бізнес потребує доступних кредитів для відновлення. Необхідно розширити можливості місцевої влади щодо підтримки локального бізнесу і пролонгувати це право на 2021 рік. Досвід інших країн показує, що місцева влада може запроваджувати надзвичайно ефективні непрямі механізми підтримки різного за величиною бізнесу, оперуючи ставками місцевих податків.

За статистичними даними відомо, що 51% підприємств здатні протриматися лише 1 місяць, а кожен четвертий бізнес – витримає 2-3 місяці роботи в умовах карантину і не збанкрутувати. 6% підприємців повністю закрили бізнес, у цю категорію потрапив переважно мікро- та малий бізнес. Лише 3% респондентів вказують, що їхній бізнес зможе працювати тривалий час за необхідних умов (орендні канікули, віддалений доступ для співробітників, перегляд бізнес-моделі).

Тож, цифри вказують, що в найближчий час більша частина бізнесу може збанкрутувати, саме тому влада якнайшвидше має провести необхідні заходи для захисту та підтримки підприємців.

Список літератури:

1. Закон України ««Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019)»,» [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://rada.gov.ua

2. Коронавірус VS бізнес. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.epravda.com.ua // Економічна правда – 2020.

Секція 3 **Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації**

Бут О.В., ст.гр. 072-17зск-2
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Доценко О.Ю.
(НТУ «Дніпровська політехніка»
м. Дніпро, Україна)

РЕАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ БАНКІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Реальні інвестиції реалізуються переважно за участі банківських установ, проте вони є активними учасниками й у сфері фінансового інвестування. Банківські установи за умови одержання письмового дозволу НБУ мають право здійснювати інвестування у статутні фонди та акції інших юридичних осіб. Здійснювати інвестиції без дозволу НБУ комерційний банк має право, у разі якщо:

– інвестиція в будь-яку юридичну особу становить не більше ніж 5% регулятивного капіталу банку;

– юридична особа, в яку здійснюється інвестиція, веде виключно діяльність з надання фінансових послуг;

– регулятивний капітал банку повністю відповідає вимогам баз інвестицій, установленим нормативно-правовими актами НБУ.

Пряма чи опосередкована участь банку в капіталі будь-якого підприємства, установи не повинна перевищувати 15% капіталу банку. Сукупні інвестиції банку не повинні перевищувати 60 % обсягу його капіталу. Найбільші можливості щодо операцій на інвестиційному ринку мають інвестиційні банки.

Основною особливістю проектного фінансування, на відміну від акціонерного та державного, є виявлення та управління ризиками, розподіл ризиків між учасниками проекту, оцінка витрат і доходів з урахуванням ризиків та їх

розподілу. Порівняно з традиційним банківським кредитуванням проектне фінансування має такі особливості:

1. У схемах проектного фінансування в полі фінансових учасників реалізації інвестиційного проекту можуть бути не тільки комерційні банки, але й інвестиційні банки, інвестиційні фонди і компанії, пенсійні фонди та інші інституціональні інвестори, лізингові компанії та інші фінансові, кредитні та інвестиційні інститути.

2. Переважною тенденцію розвитку проектного фінансування в промислово розвинених країнах є використання всієї гами джерел і методів, фінансування інвестиційних проектів: банківських кредитів, емісій акцій, пайових внесків, фірмових кредитів, облігаційних позик, фінансового лізингу, власних коштів компаній (амортизаційних фондів та нерозподіленого прибутку).

3. Проектне фінансування є інструментом активного зрощування банківської і промислової сфер [1].

На сьогоднішній день проектне фінансування реального сектору економіки розвинене не достатньо. Так у 2020 році лише «Мегабанк» (Харків) привернув довгострокове кредитне фінансування від фонду BlueOrchard Microfinance Fund (BOMF), який знаходиться під управлінням швейцарського інвестиційного менеджера BlueOrchard Finance Ltd. Розмір кредитної лінії - 5 мільйонів євро, термін дії кредитного договору - три роки. Угода була підписана 14 травня. Отримані кошти «Мегабанк» використовує на кредитування підприємств малого та середнього бізнесу з різних галузей економіки.

Переваги проектного фінансування порівняно з іншими формами фінансування полягають у тому, що така форма фінансування інвестиційних проектів дозволяє:

– більш вірогідно оцінити платоспроможність позичальника;

– розглянути весь інвестиційний проект з позиції його життєздатності, ефективності, можливостей реалізації, забезпеченості ресурсами, ризиків;

– прогнозувати результат реалізації інвестиційного проекту.

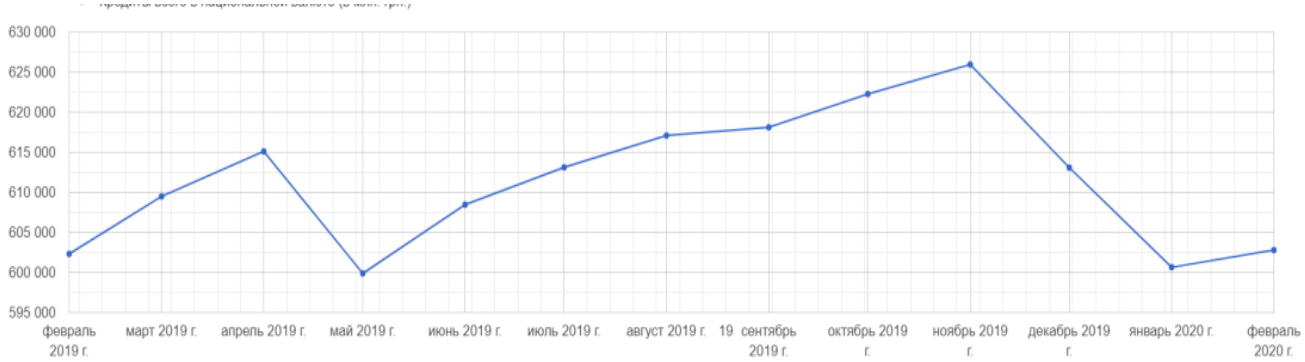

Рис.1. Індикатори грошово-кредитного ринку України в об'ємних показниках [2]

Список літератури:

1. Сич Є.М. Ринок фінансових послуг : навчальний посібник / Є.М. Сич, В.П. Ільчук, Н.І. Гавриленко – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 428 с.

2. Незалежна асоціація банків України. Індикатори грошово-кредитного ринку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nabu.ua/ru/indikatori-groshovo-kreditnogo-rinku-2.html

Венедиктова І.Д.,ст.гр 072-16-1
Науковий керівник:
ст. викл.каф ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЛІКВІДНІСТЮ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ

Управління ліквідністю банку слід розглядати як складний багатоступеневий і безперервний процес, це сукупність підходів та методів, які допомагають діагностувати та планувати ліквідність, а отже, досягається оптимальне співвідношення між активами та пасивами з точки зору обсягів, строків та валюти, що дозволяє банкам обмежувати рівень ризику незбалансованої ліквідності та

максимізувати прибутковість в умовах обов'язкового дотримання її стандартів [1]. Процес створення ефективної та дієвої системи керування ліквідністю для більшості вітчизняних банків ускладнюється сучасними кризовими явищами в економіці крани та світу, низькою кваліфікацією банківського персоналу.

З метою ефективного управління ліквідністю практика інших країн виробила деякі вимоги до структури активів банку. У деяких розвинених країнах світу, наприклад таких США, управління ризиком ліквідності базується на визначенні дефіциту або перевищення ліквідності. Для цього вся сума активів за певний період порівнюється за відповідний період зі сумою пасивів, дефіцит або перевищення ліквідності визначається періодами та накопичувально. [2].

В різних країнах коефіцієнти ліквідності також змінюються відповідно до методології розрахунку. Залежно від банківської системи, розвитку фінансового та інших ринків, загального рівня економічного розвитку застосовуються й різні граничні величини та коефіцієнти ліквідності.

З метою підтримання банками своєї фінансової стабільності та підвищення ними стійкості до можливих потрясінь та коливань ліквідності, Правління НБУ 15 лютого 2018 року затвердило новий пруденційний стандарт для українських банків - коефіцієнт покриття ліквідності або LCR (англ. коефіцієнт покриття ліквідності) - це відношення високоякісних ліквідних активів банку до суми, необхідної для покриття посиленого відтоку коштів з банку протягом 30 днів. Він відображає рівень стійкості банків до короткострокових стрибків ліквідності - явище, характерне для кризових періодів, коли спостерігається значний відплив коштів клієнтів [1].

Дотримання норми вказує на те, що банку надається ліквідність у сумі, достатній для повного виконання своїх зобов'язань протягом 30 днів у кризових умовах. Враховуючи значний рівень доларизації банківської системи України, банки повинні будуть відповідати стандарту LCR як у національній, так і в іноземній валютах. Банки обчислюють це щодня та звітують перед НБУ щомісяця.

Для підтримки ліквідності велике значення має розвиток ринку міжбанківських позик. Сума позикових коштів, отриманих від інших банків, включаючи позики, отримані від центрального банку, ділиться на загальну суму позикових ресурсів. Тривале використання коштів, залучених на міжбанківському ринку з метою покриття різних зобов'язань банку, що свідчить про його нестабільність ліквідності [1].

Ефективність управління ліквідністю в кризових умовах багато в чому залежить від попередньої підготовленості, яка можлива лише за умови розроблення детального реалістичного плану антикризових заходів, забезпеченого ранніми аналітичними процедурами в контексті фінансового плану управління антикризовою ліквідністю. банку.

Список літератури:

1. Федишин М.П. Технологія управління ліквідністю банківських установ: теоретичний аспект / М.П. Федишин, М.М. Слусаряк // Економіка та суспільство: електронне наукове фахове видання. 2018. №16. С.840-846.

2. Гірняк В.В., Путьківський Т.А. Управління ліквідністю банків за умов економічної нестабільності (на прикладі АТ «Ощадбанк»)./ В.В.Гірняк, Т.А // Путьківський. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 22. С. 766-773.

Воложанінова К.В., ст.гр. 072-17зск-1
Науковий керівник:
к.т.н., доцент кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ УКРАЇНИ

Депозити були і залишаються основним джерелом швидкого формування пасивів банку, показують рівень довіри до банківської установи.

Частка коштів населення у структурі зобов'язань - яскрава ознака привабливості банку з точки зору користувачів банківських послуг (табл.1).

Таблиця 1

Питома вага коштів населення та юридичних осіб у зобов'язаннях українських банків, млн.грн.[1]

Показники	2016		2017		2018		2019	
	Сума	Питома вага,%	Сума	Питома вага,%	Сума	Питома вага,%	Сума	Питома вага,%
Зобов'язання банків	1150672	91.73	1132515	90.15	1172723	87.92	1204743	88.60
Кошти суб'єктів господарювання	318568	27.68	369913	32.66	403955	34.45	406367	33.73
Кошти фізичних осіб (з ощадними (депозитними) сертифікатами)	402137	34.95	437152	38.60	478100	40.77	508457	42.20

Аналізуючи наведені дані в табл.1, можна бачити, що частка коштів фізичних осіб у зобов'язаннях банків поступово збільшується.

Залучення вкладів населення є найбільш економічно вигідним джерелом формування банківських ресурсів. В процесі обслуговування депозитних рахунків банківська установа має можливість надання цілого комплексу інших банківських інструментів, що іноді формують довготривалі партнерські стосунки.

Важливим завданням депозитної діяльності банків на сучасному етапі є активізація зусиль щодо залучення коштів на строкові депозити як найбільш стійку

частину акумульованих банками ресурсів, що дозволяє підтримувати належний рівень фінансової стійкості та провадити активну кредитно-інвестиційну діяльність (табл.2).

Таблиця 2

Питома вага строкових вкладів у зобов'язаннях українських банків, млн.грн.[1]

Показники	2016		2017		2018		2019	
	Сума	Питома вага,%	Сума	Питома вага,%	Сума	Питома вага,%	Сума	Питома вага,%
Зобов'язання банків	1150672	91.73	1132515	90.15	1172723	87.92	1204743	88.60
Строкові вклади (депозити) інших банків та кредити, що отримані від інших банків	122592	9.77	73938	5.89	50240	3.77	42178	3.10

Але на сьогодні існує негативна тенденція зменшення питомої ваги строкових депозитів у загальних зобов'язаннях банку на протязі останніх 4 років.

Також слід зазначити, що в умовах кризи в економіці України, необхідно повернути довіру населення до банків. Необхідно розвивати нові форми і види депозитних рахунків, серед яких ощадні сертифікати, спільні рахунки, накопичувальні пенсійні рахунки, інвестиційні рахунки.

Першочергові напрями ефективної депозитної політики банку - це:

- створення умов для задоволення потреб клієнтів у депозитних послугах, які пропонуються банком;

- підтримання ліквідності банку та мінімізація ризиків за депозитними операціями.

Список літератури:

1. Структура зобов'язань українських банків//Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]:режим доступу: https://bank.gov.ua

Марченко А.І., ст. гр. 072-17зск-2
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л. Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЗИЧАЛЬНИКА ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК ЗНИЖЕННЯ КРЕДИТНОГО РИЗИКУ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

На сьогоднішньому етапі одну з найважливіших ролей у стимулюванні відтворювальних процесів в економіці відіграє банківський кредит як головне джерело забезпечення грошовими ресурсами поточної господарської діяльності підприємств незалежно від форми власності та сфери господарювання. У процесі надання кредитів перед будь-яким банком постає необхідність оцінити кредитоспроможність позичальників - здатність юридичної або фізичної особи повністю та у строк розрахуватися зі своїми борговими зобов'язаннями.

У світовій практиці використовується багато методик оцінки кредитоспроможності, в основу яких покладено аналіз фінансового стану позичальника та його надійності з точки зору своєчасного погашення боргу банку. Так, у практиці американських банків застосовується правило «5С» як абревіатура від перших літер базових критеріїв кредитування: Character (характер); Capacity(спроможності); Capital (капітал); Collateral (забезпечення); - Conditions (умови).

«Характер» позичальника – це перш за все його ділова репутація, ступінь відповідальності, спроможність погашати борги. «Спроможності» позичальника визначаються за допомогою глибокого аналізу його фінансового стану, доходів і витрат та перспектив їх динаміки у майбутньому. При цьому особлива увага приділяється тому, що позичальник практично має тільки три джерела для погашення кредиту, такі як поточні грошові надходження (cash in flow), продаж активів та нові позики на грошовому ринку.

Комерційні банки європейських країн використовують різні системи оцінки

кредитоспроможності позичальників, найвідомішими серед яких є системи PARTS, CAMPARI, назви яких також виступають як абревіатури від перших літер слів, що визначають ключові умови кредитування: «PARTS»; Purpose (цілі кредитування); Amount (розмір кредиту); Repayment (механізм погашення кредиту); Terms (строк, на який надається кредит); Security (забезпечення кредиту).

Критерії оцінки фінансового стану позичальника встановлюються кожним банком самостійно, згідно внутрішніх положень про проведення активних операцій (кредитних) і методикою проведення оцінки фінансового стану позичальника (контрагента банку) з урахуванням вимог Положення "Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків" [1], у яких повинні бути встановлені обґрунтовані, технічно вивірені критерії економічної оцінки фінансової діяльності позичальників (контрагентів банку) на основі аналізу їхніх балансів і звітів про фінансові результати в динаміку.

Існують і деякі інші методи оцінки кредитоспроможності, які по своїй специфіці не багато відрізняються від вище перелічених. Класифікаційні моделі дають можливість диференціювати позичальників за відповідними ознаками, а саме: залежно від їх категорії, що встановлюється за допомогою розрахунку фінансових коефіцієнтів та визначення їх рангів на базі рейтингових моделей; залежно від ймовірності настання банкрутства на основі прогнозних моделей.

Запровадження сучасних методик оцінки кредитоспроможності позичальників дозволить знизити кредитні ризики на основі об'єктивного визначення класу кредитоспроможності позичальника та упереджувати виникнення проблемної кредиторської заборгованості й формування резерву сумнівних боргів, що підвищить якість кредитного портфелю та зростання його доходності як і доходності банку в цілому.

Список літератури:

1. Постанова Правління Національного банку України від 30.12.99 № 634 «Інструкція про порядок підготовки, видання, реєстрації та систематизації нормативно-правових актів Національного банку України». – Інтернет – портал Верховної Ради України: www.rada.gov.ua

Орлова М.С., ст.гр. 072-16-1
Науковий керівник:
ст.викл. кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»
м. Дніпро, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

В Україні частка кредитів, наданих банками приватному сектору, неухильно знижується починаючи з 2014 року і станом на кінець 2019-го становила близько 25%, а без урахування проблемної заборгованості — менш як 15%. І в першому, і в другому випадку це найменший показник у нашому східно-європейському регіоні.

Залишки за кредитами, що надані бізнесу за 11 місяців минулого року, порівняно з початком 2019-го скорочуються практично за всіма видами економічної діяльності, супроводжуючись зниженням як заборгованості за чистими кредитами, так і резервів під знецінення кредитів (табл.1).

Таблиця 1.

Обсяг заборгованості за кредитними договорами у 2019 році, млн.грн

Обсяг заборгованості за кредитними договорами, млн грн

Показник	01.01.2019	01.12.2019	Зміна за 11 міс. 2019 р., %	Зміна за 11 міс. 2019 р., млн грн
Операції на міжбанківському ринку	33 699	38 182	13,3	4 483
Кредити, надані органам державної влади	2 865	4 068	42,0	1 204
Кредити, надані суб'єктам господарювання, з них:	**941 704**	**846 901**	**-10,1**	**-94 803**
сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	67 919	62 981	-7,3	-4 938
добувна промисловість	11 032	9 537	-13,5	-1 494
переробна промисловість	209 873	184 049	-12,3	-25 824
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	57 684	54 138	-6,1	-3 546
водопостачання, каналізація, поводження з відходами	1 105	1 195	8,1	89
будівництво	39 340	33 967	-13,7	-5 373
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	295 395	274 843	-7,0	-20 552
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	43 010	34 596	-19,6	-8 415
інформація та телекомунікації	7 569	6 629	-12,4	-940
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1 425	1 205	-15,5	-220
інші види економічної діяльності	207 311	183 711	-11,4	-23 600
Кредити, надані фізособам, з них:	**196 637**	**212 133**	**7,9**	**15 496**
кредити на поточні потреби, усього	150 658	163 554	8,6	12 896
фінансовий лізинг (оренда)	702	1 204	71,6	502
іпотечні кредити, усього	38 495	30 962	-19,6	-7 534
кредити овердрафт за поточними та картковими рахунками	6 782	16 413	142,0	9 632
Разом	**1 174 904**	**1 101 283**	**-6,3**	**-73 621**

Джерело: НБУ.

Для додаткової активізації кредитування можливо запропонувати, такі заходи.

1. Ослаблення НБУ процедур кредитування проектів корпоративних клієнтів, клієнтів малого та середнього бізнесу та фізичних осіб. Перегляд норм оцінки ризику кредитів клієнтів і оцінки їх застави.

2. Впровадження структурної кредитної політики, яка передбачає заходи, спрямовані на зміну структури портфеля банків в сторону корпоративних та іпотечних кредитів, МСП і забезпечення достатнього рівня розвитку кредитування цих напрямків.

3. Створення механізму довгострокового рефінансування банків (в тому числі залежність обсягів і вартості кредитів, наданих НБУ банкам, від обсягів та якості кредитів, що надаються банками підприємствам реального сектора економіки).

4. Пом'якшення вимог до резервування залучених коштів в іноземній валюті.

5. Удосконалення механізму стрес-тестування банків (перегляд сценаріїв, закладених в моделі) і фінансового моніторингу клієнтів банками.

6. Вирішення питання з проблемною заборгованістю банків.

7. Розробка державних цільових програм з підтримки експорту в Україні та заходів бюджетно-податкового стимулювання цього напрямку. Забезпечення роботи Експортно-кредитного агентства України в першому півріччі 2020 року.

Сьогодні в Україні обсяги реального кредитування скорочуються через негативний вплив фінансово-економічної та політичної кризи, яка зумовлює підвищення кредитних ризиків, зниження купівельної спроможності населення, зниження довіри до банків. Отже, з урахуванням високого рівня ризику, який притаманний кредиту в реальний сектор, та складної економічної ситуації в Україні найближчим часом пожвавлення ринку кредитування може не відбутися.

Список літератури:

1. Бобиль В.В.. Управління банківськими ризиками в умовах фінансової кризи: дис. доктора економ. наук : 08.00.08 / Бобиль Володимир Володимирович. — Полтава, 2015. — 442 с.

2. Огляд банківського сектору. НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:: https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=43633516

3. Лаврик О.Л. Аналіз банківського кредитування в сучасних умовах розвитку економіки України / О.Л. Лаврик // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2016. № 2. С. 69–80.

Остапенко А.О., ст. гр.072-17-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л.Г.
(Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

На сьогодні зовнішньоекономічна інтеграція є одним із найважливіших питань для українського суспільства. Одним із результатів було усталення євроінтеграційного вектору в зовнішній політиці — підписання Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським союзом. Але, на жаль, обговорення такої інтеграції в основному зводиться до «цивілізаційного вибору» та інших абстрактних понять. Тому актуальним є аналіз саме соціально-економічних наслідків інтеграційного процесу.

Економічна інтеграція надає можливості використовувати фонди регіонального розвитку ЄС для прискорення виходу на рівень економічного розвитку, властивий більш розвиненим країнам ЄС[1].

Серед основних економічних переваг укладання Угоди про асоціацію доцільно виділити наступні: по-перше, поліпшення умов експорту в ЄС української продукції, в першу чергу, за рахунок скасування ввізного мита, а також зменшення нетарифних обмежень у торгівлі сільськогосподарською продукцією; по-друге, прискорення темпів економічного зростання; по-третє, збільшення кількості зайнятих економічною діяльністю; по-четверте, розширення дохідної частини державного бюджету; по-п’яте, залучення прямих іноземних інвестицій в Україну; по-шосте, поліпшення ділового та інвестиційного клімату для національних підприємств [2].

Негативними наслідками для України можуть бути:

– погіршення конкурентних позицій по експорту деяких товарів (електрообладнання, електроенергетичні машини і обладнання, одяг і аксесуари, меблі і особливо чорні метали) середньої технологічності внаслідок поширення на нових членів ЄС європейських угод щодо лібералізації торгівлі, а також митних преференцій, які надаються країнам, що розвиваються;

– впровадження в нових країнах ЄС нетарифних обмежень, технічного, санітарного, ветеринарного контролю, що для української сільськогосподарської продукції може спричинити повне закриття цих ринків;

– певні транспортні проблеми і зменшення обсягів пасажирських перевезень внаслідок введення візового режиму з новими членами ЄС, особливо в прикордонних областях Західної України;

– обмеження доступу робочої сили на ринки праці нових країн ЄС, виникнення проблем з працевлаштуванням громадян України і депортація нелегально працюючих громадян в цих державах, що призведе до зменшення обсягів валютних надходжень, особливо в західні регіони України.

Враховуючи вищевикладене, можна зробити висновки що інтеграція України в ЄС – це дуже важливий і складний процес, який призведе до розширення торговельних відносин, соціальної та економічної бази, поліпшення умов торгівлі, надання певних преференцій у різних сферах. В процесі інтеграції до ЄС Україна отримає значно більше економічних переваг, ніж негативних наслідків, тому український уряд розглядає «раціональну» інтеграцію України в світову економіку як одну з пріоритетних напрямків розвитку.

Список літератури:

1. Арнаут, І. П. Дослідження підходів щодо дефініції конкурентоспроможності підприємства // Інноваційна економіка. – 2012. – №3. – С. 111-114.

2. Принципы маркетингового исследования конкуренции на рынке [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:// www.marketing.spb.ru

Пивоварова К.С., ст..гр. 072-17зск-2
Науковий керівник:
ст.викл. кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»
м.Дніпро, Україна)

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНИХ ОПЕРАЦІЙ БАНКІВ

Для успішної діяльності комерційних банків у конкурентному середовищі неодмінно слід нарощувати обсяги активних операцій, оскільки саме завдяки їм отримується прибуток, а отже, зрештою збільшується капітал банку. Проте власних коштів банку відчутно бракує для розширення кредитних вкладень, проведення операцій на фондовому, фінансовому та валютному ринках.

Залученими ресурсами вважаються грошові кошти які банк отримує від клієнтів у вигляді вкладів, вони є основною частиною ресурсів які застосовуються при виконанні активних операцій банківських установ. Ці ресурси є невід'ємним елементом грошової маси і є важливим для економіки.

Залучений капітал банківської установи складається з :

- грошових коштів які одержані від інших банків;
- гроші отримані від продажу та емісії боргових зобов'язань;
- кошти які лежать на депозитних рахунках клієнтів;
- кредити отримані Національним банком України або інших кредитних установ [1].

Основним джерелом залученого капіталу є депозитні операції. Суб'єктом цих операцій є банк в ролі позичальника коштів та клієнт – власник цих коштів. А от об'єктом виступають кошти які на певний період часу залучаються в банк на депозитні рахунки.

Сьогодні депозит – це кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті, які залучені банком від вкладника на умовах договору банківського вкладу (депозиту),банківського рахунку або шляхом видачі іменного депозитного сертифіката,включаючи нараховані відсотки на такі кошти [2].

На теперішній час банківська практика характеризується багатьма видами депозитів та депозитних рахунків. Класифікація депозитів відбувається за такими ознаками , як категорія вкладника та строк вкладу.

Найпоширеніший поділ депозитів розглянемо на рис.1.

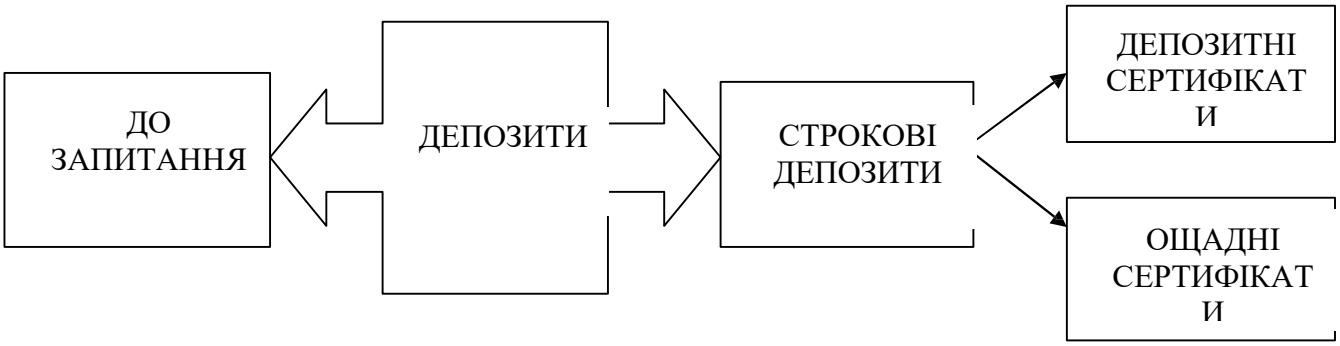

Рис.1. Найпоширеніші види депозитів на фінансовому ринку України

Важливим чинником зростання обсягів депозитного ринку в Україні є також зростання грошових доходів юридичних та фізичних осіб, що за умови відсутності фінансового ринку, як альтернативи інвестування визначає депозитні вклади як головне джерело портфеля активів. За цих умов особлива увага звертається на фінансові аспекти діяльності банку. Відповідно, ефективність управління та функціонування комерційного банку в значній мірі будуть визначається ефективністю реалізації депозитної політики [3].

На сучасному етапі розвитку економіки України депозитні продукти банків у порівнянні з іншими формами інвестування тимчасово вільних фінансових ресурсів фізичних осіб та суб'єктів господарювання є найбільш простим варіантом розміщення коштів.

Список літератури:

1. Бобиль В.В.. Управління банківськими ризиками в умовах фінансової кризи: дис. доктора економ. наук : 08.00.08 / Бобиль Володимир Володимирович. — Полтава, 2015. — 442 с.
2. Замковий О.І. Фінансовий ринок. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань «Управління та адміністрування» напряму підготовки 072 Фінанси, банківська справа та страхування» / О.І.Замковий. – Дніпро : НГУ, 2018. – 51с.
3. Тітієвська О.В. Економічна характеристика депозитних операцій банків [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://intkonf.org/titievska-ov-ekonomichna-harakteristika-depozitnih-operatsiy-bankiv/. – Назва з титул. екрану

Подольний Є.І., ст. гр.072-16-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»
м.Дніпро, Україна)

СТРУКТУРНИЙ АСПЕКТ ВЗАЄМОДІЇ ПІДПРИЄМСТВА ТА КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

В сучасних умовах, коли основною передумовою соціально-економічного розвитку країни є забезпечення її сталого розвитку, особливої актуальності набуває підвищення ефективності функціонування всіх учасників національного бізнесу, діяльність яких не є ізольованою, а відбувається в рамках складної господарюючої системи.

Взаємозв'язок підприємств та банків – це процес взаємного впливу підприємств та банків один на одного, який відбувається у певний час та за певних умов [1].

Механізм взаємодії підприємства та банку – це система взаємозв'язків, створених для підвищення ефективності діяльності суб'єктів цих взаємовідносин, яка представляє собою їх єдність, визначає взаємні права та обов'язки, процедури та напрям вектору взаємодії [2].

Для дослідження взаємодії підприємства та банку нами було використано структурний-ієрархічний підхід, який поєднує структурні рівні функціонування економіки та підпорядкованість цілей (рис. 1).

На макроекономічному рівні великий вплив на взаємозв'язок «підприємство-банк» відіграє грошово-кредитна, бюджетна, податкова політика, яку проводить держава .

Промислова політика, яка направлена на формування пріоритетів розвитку тих або інших галузей, впливає на ефективність функціонування підприємств, а також, тим чи іншим способом, впливає на пріоритети банків в аспекті взаємодії з корпоративними клієнтами. Зауважимо, що в той же час, грошово-кредитна

політика безпосередньо не впливає на діяльність підприємства, а через взаємодію з банком може визначати його ресурсну базу.

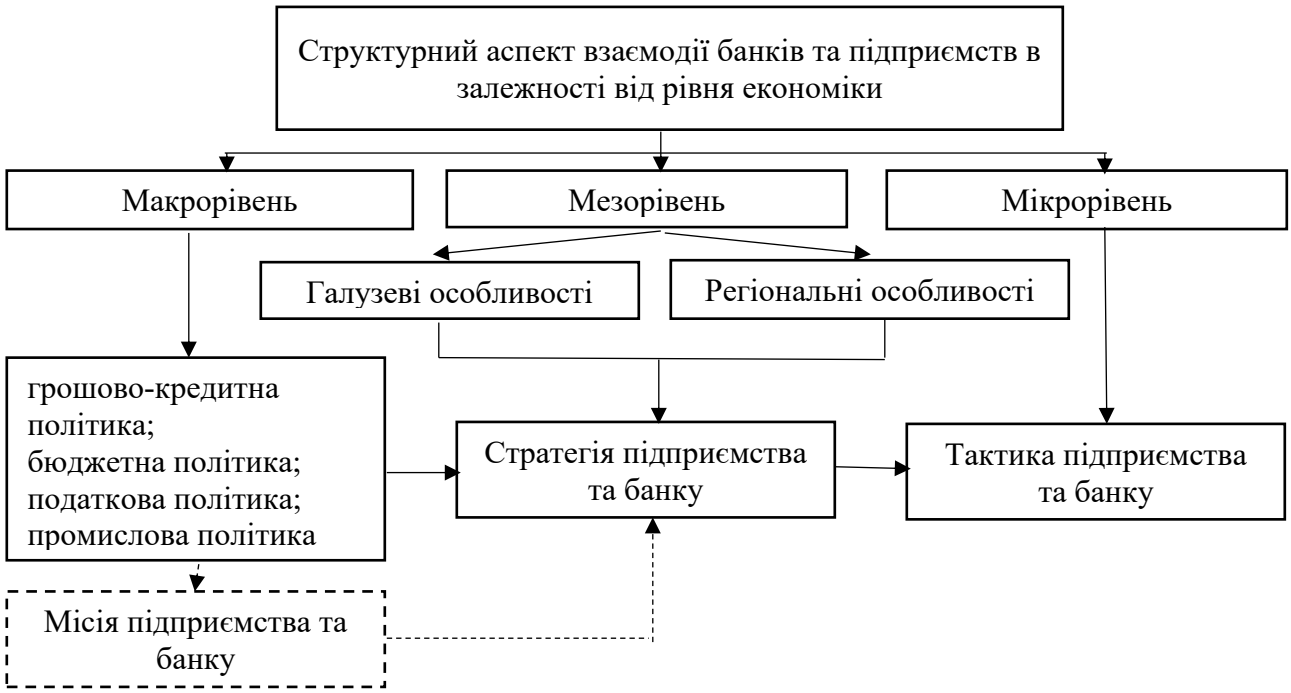

Рис. 1. Структурний аспект взаємодії підприємства та комерційного банку в залежності від рівня економіки

Варто зазначити, що формування місії для багатьох суб'єктів господарювання відбувається на мікрорівні. Проте ми пропонуємо розглядати місію не як головну мету діяльності підприємства та/або банку, а в більш широкому розумінні як призначення в суспільстві того чи іншого суб'єкта господарювання, можна припустити, що в даному ракурсі місія буде формуватися на макрорівні.

Таким чином, такий підхід до формування місії банку дозволить підвищити ефективність функціонування реального сектору економіки, враховуючи пріоритети розвитку держави.

Список літератури:

1. Коваленко В.В. Фінансово-кредитна взаємодія банків і підприємств / В.В. Коваленко // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2013. - №4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1918

2. Лотоцький В.А. Етапи організації та критерії оцінювання взаємодії підприємств і банків / В.А. Лотоцький// Фінансовий простір. – 2015 р. – № 3 (19).

Родіна Ю.В., ст. гр. 073-18-2
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Штефан Н.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»
м.Дніпро, Україна)

ФІНАНСОВИЙ СТАН УКРАЇНИ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Ситуацію, що склалася на даний момент в Україні можна охарактеризувати як «нова депресія». Про це свідчить негативні показникі, що відображають стан соціального і навіть політичного благополуччя країни.

Сформована до теперішнього часу ситуація в країні значно вплинула на такі види економічної діяльності: діяльність туристичних агентств, сфери послуг, туристичних операторів, спорт, розваги. Їх частка у ВВП становить близько 1,3%,отже слід очікувати зменшення ВВП.

Реальний ВВП України в першому кварталі 2020 року впав на 1,5% в порівнянні з першим кварталом 2019 року (рисунок 1).

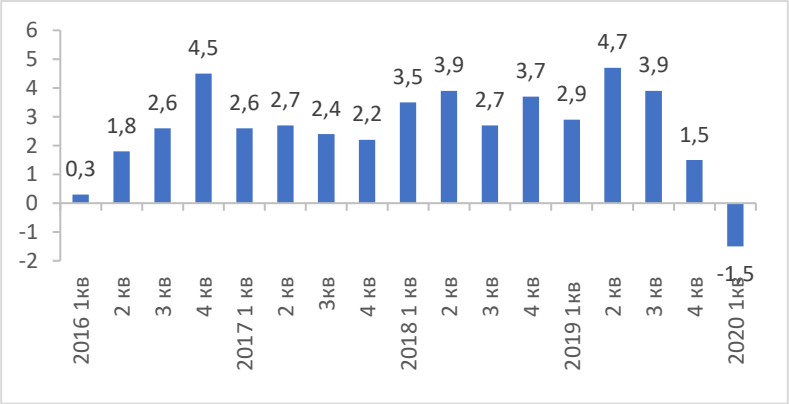

Рис. 1. Змінна реального ВВП

Скорочення ВВП склало з урахуванням сезонного фактора 0,8% порівняно з попереднім кварталом поточного року. Обмеження щодо діяльності пасажирських перевезень призвело до зниження ВВП на 1,14%. [1]

Основними методами підтримки економіки країни є [2] :

-прийняти закон про банки і про ринок землі;

-не допустити дефолту;

-домовитися з МВФ;

-підтримати бізнес.

Частково врятувати економіку України від стрімко падіння може агропромисловість. Під час будь-яких криз агросектор страждає майже що менше всіх. За часів економічної кризи люди схильні заощаджувати на купівлі будь-яких товарів, але їжу купуватимуть завжди. Агросектор також набагато менш чутливий до карантину: робота там не передбачає скупчення великої кількості людей в приміщенні, зате у людей з'являється більше можливостей працювати на свіжому повітрі. Тому певну частину людей, які втратили роботу через карантин, міг би працевлаштувати аграрний бізнес. Питання лише в тому, скільки людей захоче працювати в сільському господарстві.

Крім того, агросектор залежить від кліматичних умов, які є досить несприятливі цієї весни, тому для підтримки агросектору треба теж виділити кошти на перезасівання площ, які потерпіли від безсніжної зими та бездощової дотепер весни.

Уряду в ситуації, що склалася, слід максимально швидко знайти реальні шляхи відновлення економіки країни. Підтримувати розвиток малого і середнього бізнесу, аграрного сектора, а також інші бізнеси, які можуть швидко відновитися і почати поповнювати казну держави. Можливе надання пільгових канікул для бізнесу по деяких податках. Весь комплекс дій допоможе країні вийти з кризової ситуації

Список літератури:

1. Статистична інформація. Економічна статистика України / Діяльність підприємств - [Електронний ресурс]: режим доступу http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/rp/ean/ean_u/osp_rik_b_07u.htm

2. Вінокуров Я. Нова Велика депресія: наслідки коронавируса для світової і української економіки-[Електронний ресурс]: режим доступу https://hromadske.ua/ru/posts/novaya-velikaya-depressiya-posledstviya-koronavirusa-dlya-mirovoj-i-ukrainskoj-ekonomiki

Шилов А.О., ст. гр.072-19-1, Паніна К.В., ст. гр. 072-19-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НЕОБАНКІВ З ВРАХУВАННЯМ СВІТОВИХ ДОСЯГНЕНЬ

Фінансові технології (FinTech) та технології у фінансах (TechFin) різко змінюють правила та ритм фінансових операцій. Необанк - це такий тип 100% цифрових банків без відділень, який охоплює клієнтів лише на мобільних додатках та платформах персонального комп'ютера [1].

Мета представленого дослідження - визначити особливості необанку як фінансової установи та перевірити можливості та загрози використання таких установ. Перший необанк, Cashplus, почав працювати у 2005 році. Але цей термін буде згадуватися лише через 12 років, у 2017 році.

Китайський фінансовий єдиноріг WeBank вважається найпопулярнішим. Він розпочав свою роботу в 2015 році і до вересня 2019 року зібрав 900 мільйонів активних користувачів свого додатка під назвою WeChat pay. Протягом 21 століття у всьому світі з’явилися такі необанки, як: Tinkoff bank (2008, Росія), Simple (2009, США), Chime (2013, США), bunq (2013, Нідерланди) [2], Monobank (2017, Україна). Користувачам таких банків не потрібно залишати свою оселю, щоб отримати відповіді на свої запитання або зробити незвичайну операцію. Хоча необанки досі відносно недавнє явище, їх підживлює вражаючий ріст. Це зростання значною мірою сприяє агресивним інвестиціям у необанки, за рахунок декількох раундів фінансування "єдинорогів" та об'єднаних інвестицій у розмірі 2,5 млрд доларів у 2019 році. Згідно з деяким аналізом банківської галузі, традиційні банки витрачають 70% свого IT-бюджету на підтримку спадкових систем. Навпаки, не покладаючись на ці застарілі системи, необанки зазнають витрат на обслуговування, які можуть бути до 70% нижчими, ніж витрати підприємств [3].

Якщо говорити про Україну, то потрібно згадати Monobank, адже це перший необанк в Україні. Монобанк - роздрібний продукт від АТ «Універсал Банк», який був результатом співпраці з FinTech Band. Monobank видає клієнтські кредитні картки, надає опціони для депозитування та інші послуги, а мобільний додаток робить контроль фінансів максимально зручним. Monobank працює лише на мобільних пристроях. [4] Спілкування зі споживачами відбувається за допомогою соціальних медіа, таких як Viber, Telegram або по телефону. Досвід праці необанків в Україні заохочує традиційні банки також розробляти додатки для смартфонів такі як: «Приват24», «Ощад 24/7», «Ukrsib online»

Узагальнюючи результати аналізу функціонування необанків, можна з упевненістю сказати, що необанки - це майбутнє банківської системи. Вони зручніші, безпечніші, швидші і ви можете зробити все самостійно. Необанки приносять нову силу банківському сектору. Вони кидають виклик традиційним банкам, забезпечуючи досвід із застосуванням цифрових банківських операцій та швидко збираючи користувачів у всьому світі.

Список літератури:

1. What is a Neo Bank and how are they disrupting traditional banking models? / CrowdfundUP Team // [Electronic source]
Access mode: https://medium.com/crowdfundup/what-is-a-neo-bank-and-how-are-they-disrupting-traditional-banking-models-3c1b2fa5b8e1
2. Mapping the Global NeoBank Landscape / Team Europe // [Electronic source]
Access mode: https://insights.invyo.io/europe/analysis/mapping-the-global-neobank-landscape/
3. 5 Things You Should Know About Neobanking / Jscrambler // [Electronic source]
Access mode: https://blog.jscrambler.com/5-things-you-should-know-about-neobanking/
4. About the bank / monobank // [Electronic source] Access mode: https://www.monobank.ua/about?lang=en

Секція 4 **Фінансовий менеджмент промислових підприємств та фінансових посередників**

Водоп'янов В.С., ст. гр.072-16-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. каф. ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПРОГНОЗУВАННЯ ВПЛИВУ ЗМІНИ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА НА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

Стратегія покращення фінансового стану підприємства має відповідати вимогам антикризового управління фінансами підприємства і передбачати раціоналізацію обігу обігових засобів та оптимізацію структури джерел їх фінансування; забезпечення своєчасного оновлення необоротних активів і високу ефективність їх використання; забезпечення необхідного рівня самофінансування свого виробничого розвитку за рахунок прибутку, оптимізації податкових платежів, забезпечення найефективніших умов і форм залучення позикових коштів відповідно до потреб підприємства [1].

Напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства, є [2, 3]:

– збалансування активів і пасивів шляхом забезпечення достатності власного капіталу, гнучкості структури капіталу;

– збалансування доходів і витрат через забезпечення достатнього рівня рентабельності, збільшення обсягу надання послуг;

– збалансування грошових потоків за рахунок забезпечення платоспроможності та самофінансування, зниження дебіторської заборгованості, забезпечення кредитоспроможності.

Оптимізація структури капіталу підприємства за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності здійснюється відповідно до значень показника ефекту фінансового левериджу.

В результаті проведеного дослідження встановлено, що на підприємстві, перш ніж розпочати вирішувати проблему оптимізації структури капіталу, потрібно

зробити вибір – який із критеріїв буде основним. Однак такий вибір може призвести до ситуації, коли структура капіталу найбільш оптимальна з позиції одного підходу буде абсолютно не раціональною з боку іншого підходу.

Зазначимо, що використання залучених коштів підвищує рентабельність власного капіталу, але, водночас, не повинно погіршувати фінансову стійкість і платоспроможність підприємства.

Проведені нами розрахунки показують, що при залученні коштів рентабельність власного капіталу досліджуваного підприємства підвищується на 1,7% (за умови наявності 20% залученого капіталу), на 6,3% (за умови наявності 50% залученого капіталу) та на 24,6% (за умови наявності 80% залученого капіталу).

Проте, розрахунковий коефіцієнт фінансової стійкості дорівнює 1, лише за умови залучення 50% коштів, що не порушує стійкість фінансового стану підприємства.

Проведене дослідження дозволило також встановити, що коефіцієнт фінансової стійкості є оберненим до рентабельності власного капіталу та фінансового левериджу: із збільшенням долі залученого капіталу фінансова стійкість підприємства має тенденцію до зниження, тоді як рентабельність власного капіталу – збільшується.

Враховуючи проведені розрахунки прогнозування впливу зміни структури капіталу підприємства на фінансовий результат його діяльності, а також фактичні дані балансу підприємства на кінець поточного періоду, вважаємо, що оптимальною структурою капіталу ТОВ «Інноваційна промисловість» є 50% власного капіталу та 50% залученого. Така структура капіталу дозволяє забезпечити рентабельність власного капіталу на рівні 29% при дотриманні нормативного значення коефіцієнта фінансової стійкості, який дорівнює 1.

Список літератури:

1. Куцик В. І. Удосконалення управління прибутком на підприємстві / В. І. Куцик, О. В. Бовсунська [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/torg/2009_10/04.pdf
2. Штангрет А.М. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. / А.М. Штангрет, О.І. Копилюк – К.: Знання. – 2007. – 335 с.
3. Денисенко Л.О. Шляхи поліпшення процесу формування прибутку на підприємстві / Л.О. Денисенко, Н.В. Сусик. // Вісник НБУ. – 2013. – № 7. – С. 5-7.

Губанова Я.О., ст.гр. 072-17ск-1
Науковий керівник:
ст.викладач кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

АНАЛІЗ РУХУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ЗМІН ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Рух грошових коштів являє собою вхідні та вихідні грошові потоки в процесі операційної (основної), інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання. Кожному із зазначених видів діяльності, які пов'язані між собою рухом коштів, властиві певні джерела надходження і напрями витрачання цих коштів.

Рух грошових коштів від основної діяльності пов'язаний з поточними операціями по отриманню виручки від реалізації, оплатою рахунків постачальників, отриманням короткострокових кредитів і позик, виплатою заробітної плати, розрахунків з бюджетом.

Основною метою аналізу грошових коштів підприємства є оцінка сум і рівня середнього залишку грошових активів з позицій забезпечення платоспроможності підприємства, а також визначення ефективності їх використання.

В процесі аналізу власного капіталу необхідно враховувати такі основні аспекти, що формують його сутність [2]:

– обліковий аспект передбачає оцінку початкового вкладення капіталу та його наступних змін, пов'язаних з додатковими вкладеннями, отриманням чистого прибутку, накопиченого з моменту функціонування підприємства, іншими причинами, що приводять до нарощення (зміни) власного капіталу.

Якщо коефіцієнт зростання власного капіталу менший від коефіцієнта зростання активів підприємства, то це свідчить про скорочення обсягів власних джерел фінансування діяльності підприємства (прибутку, використання резервів, уцінки активів тощо) [1].

Якщо коефіцієнт зростання власного капіталу збільшується за рахунок проведеної дооцінки необоротних активів і коефіцієнт зростання до оцінки активів перевищує значення коефіцієнта зростання активів підприємства та/або значення коефіцієнта зростання власного капіталу, проводиться аналіз обґрунтованості

проведеної дооцінки вартості активів з метою виявлення можливого штучного завищення власного капітал

На підставі даних звіту про власний капітал здійснюється детальна оцінка руху власного капіталу протягом року. За даними звіту про власний капітал за декілька років можливо провести порівняльний аналіз показників інтенсивності руху власного капіталу [3]:

– рівна надходження власного капіталу – відношення суми всіх надходжень власного капіталу до його залишку на кінець періоду;

– рівня вилучення та іншого зменшення власного капіталу – відношення сум вилучення та іншого зменшення власного капіталу протягом року до його залишку на початок періоду;

– коефіцієнт співвідношення оборотів з надходження і вилучення власного капіталу – відношення рівня надходження до рівня вилучення та іншого зменшення.

Абсолютна та відносна величини власного капіталу підприємства залежать від фінансових можливостей підприємства та обраної ним політики щодо структури капіталу. Фінансування діяльності підприємства за рахунок власного капіталу є альтернативою до залучення позичкових коштів. Основні переваги і недоліки фінансування за рахунок власного капіталу пояснюються, виходячи з його функцій, цілей зменшення та збільшення [2].

Ефективність діяльності підприємства значно залежить від розвитку та вдосконалення системи управління власним капіталом. Таким чином, підприємства повинні чітко визначати цілі, порядок та умови збільшення (зменшення) власного капіталу, порядок формування резервного капіталу, порядок формування та використання додаткового капіталу, методику здійснення реінвестицій у корпоративні права, порядок оподаткування операцій, які пов’язані із збільшенням (зменшенням) статутного капіталу тощо.

Список літератури:

1. Навчальні матеріали онлайн. Аналіз складу та структури власного капіталу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://pidruchniki.com.

2. Економічний аналіз: Навч. посіб. / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатюк, за ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — К.: КНЕУ, 2001. — 540 с.

3. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств. : навч. посібник / Непочатенко О.О. – К. : Центр навчальної літератури, 2013 – 504 с.

Гудим М. О., ст. гр. 072-16-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л. Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сталий розвиток аграрної сфери – це процес оптимізації рівня аграрного виробництва, збереження та відновлення якісних параметрів аграрного навколишнього середовища та покращення показників соціального статусу сільського населення за умов зміцнення продовольчої та екологічної безпеки держави. В аграрному секторі будь-які нові товари, технології, методи і механізми, які необхідні для того, щоб галузь та її суб'єкти господарювання були конкурентоспроможними є реальними засобами підвищення екологічної стійкості навколишнього середовища. Тож, сталий розвиток аграрної сфери – це спроможність аграрного сектора і суб'єктів його господарювання створити таку раціональну структуру виробництва, яка б при появі випадкових зовнішніх впливів сприяла пом'якшенню несприятливих наслідків і одержанню мінімальних відхилень від сформованої тенденції розвитку.

Проблеми формування наукових основ сталого розвитку відображали в своїх працях такі вчені: Л. Мельник, Г. Іваницька, Є. Мішенін, О. Балацький, О. Кашенко та В. Паламарчук.

Основними критеріями сталого розвитку є зростання обсягів виробництва безпечних продуктів харчування з метою задоволення потреб населення, забезпечення економічної ефективності виробництва, яка дасть можливість стимулювати розширене відтворення. Соціальна складова сталого розвитку включає підвищення рівня і якості життя, стабілізацію демографічних та міграційних процесів [1].

На шляху до сталого розвитку аграрного сектору, ґрунтуючись на трьох складових (економічної, екологічної та соціальної), є необхідність досягнення рівноваги між соціальними, екологічними затратами при економічно вигідній господарській діяльності. Зокрема, соціальні затрати спрямовані на досягнення певних матеріальних і нематеріальних благ. Метою екологічних витрат є недопущення забруднення навколишнього середовища та перехід від не відновлювальних до відновлювальних ресурсів, запровадження технологічних процесів, які б мали мінімальний негативний вплив на довкілля.

Обґрунтовуючи механізми сталого розвитку, треба враховувати, що аграрне виробництво характеризується великою залежністю від природно-кліматичних умов, використанням землі як обмеженого ресурсу, слабким розвитком інфраструктури, низьким рівнем оплати праці та недостатнім захистом від ризиків тощо. Комплекс таких факторів зменшує стійкість аграрного сектора в порівнянні з іншими секторами національного господарства. Також цю думку підтверджує і те, що земля є обмеженим ресурсом з різними вихідними характеристиками, що створюють різні можливості виробництва продукції на одиницю витрачених ресурсів [2].

Отже, сталий розвиток досягається, якщо протягом тривалого часу забезпечується в єдності та взаємодії відтворення виробничого потенціалу, людських ресурсів та природного середовища. Вирішальну роль у сталості аграрного сектора та його окремих галузей є врахування та коригування впливів зовнішніх та внутрішніх факторів. Особливо це стосується аграрного сектора економіки, безпосередньо пов’язаного із використанням природних ресурсів.

Список літератури:

1. Складові сталого розвитку аграрного сектора економіки [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3561.

2. Механізми забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: www.irbis-nbuv.gov.ua › irbis_nbuv › cgiirbis_64.

Двоянова А. О., ст. гр. 072-16-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л. Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

СТАН ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КАПІТАЛУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Фінансові ресурси підприємства є джерелом формування власного, позикового та залученого грошового капіталу, який використовується підприємством для формування своїх активів та здійснення фінансово-господарської діяльності з метою отримання відповідного доходу, прибутку, а також виконання фінансових зобов'язань перед державою та іншими контрагентами.

Інноваційний розвиток вітчизняних підприємств торгівлі зумовлює необхідність всебічного дослідження процесів формування, розміщення та використання капіталу задля забезпечення ефективної діяльності та досягнення динамічної рівноваги із зовнішнім середовищем, пошуку шляхів виживання торговельних підприємств за умов розвитку конкурентного ринку [2].

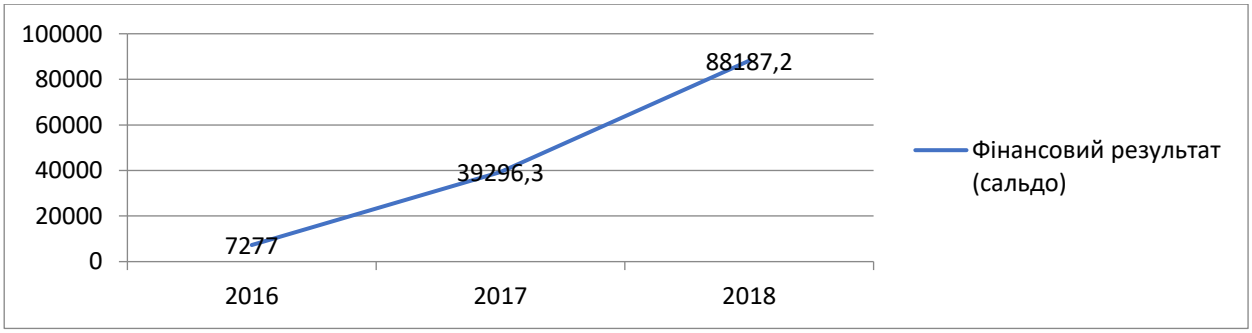

Рис. 1. Динаміка фінансових результатів підприємств за видом економічної діяльності «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт транспортних засобів і мотоциклів» [1]

Сучасне суспільство важко уявити без мережі ремонту транспортних засобів, кількість яких зростає по всій території країни. За результатами аналізу виявлено,

що за період з 2016 до 2018 року фінансовий результат підприємств має тенденцію до покращення стану, так у 2016 році їх діяльність становить 7277млн. грн, у 2017 році фінансові результати складають 39296,3 млн. грн., та у 2018 році вони склали 88187,2 млн. грн.

Слід зауважити, що підприємство, яке використовує позиковий капітал, має більш високий фінансовий потенціал розвитку (за рахунок формування додаткового обсягу активів) і можливості приросту фінансової рентабельності діяльності, однак з більшою мірою генерує фінансовий ризик і загрозу банкрутства (що зростають у міру збільшення питомої ваги позикових коштів у загальній сумі капіталу, який використовується). На вибір схеми фінансування й конкретних джерел формування капіталу підприємства впливає ряд об'єктивних і суб'єктивних факторів: організаційно-правова форма підприємства; галузеві особливості операційної діяльності; розмір підприємства; вартість капіталу, що залучається з різних джерел; свобода вибору джерел фінансування; кон'юнктура ринку капіталу; рівень оподаткування прибутку.

Таким чином, основними напрямами підвищення ефективності використання капіталу підприємств можна вважати: збільшення об'єму зроблених послуг; зниження собівартості процесу надання послуг; зниження витрат підприємств та систематичний контроль за розподілом засобів виробництва; підвищення продуктивності праці й кваліфікації фахівців; впровадження новітніх технологій; реконструкція і модернізація підприємств.

Список літератури:

1. Статистичний щорічник України за 2018 рік. — Київ, 2018, с.432.
2. Трофімчук Т.М. Розвиток теоретичних засад оцінювання капіталу / Т.М. Трофімчук // Формування ринкової економіки: зб. наук. праць. – Т. 2. – К.: КНЕУ, 2010. – С. 408-415
3. Харчук С. А. Сучасні проблеми управління капіталом підприємства та шляхи їх вирішення // Науковий вісник Вінницький навчально-науковий інститут економіки, м. Вінниця, 2015. - С. 110-113.

Домашенко А.О.,ст.гр 072-16-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц.каф ЕАіФ Крилова О.В.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах в роботі будь-якого підприємства особливе значення має підвищення якості та ефективності планування, прогнозування та управління фінансовими ресурсами. В Україні цей процес реалізації практичного планування, як правило, лише на стадії становлення, і головна проблема - це брак належного рівня розвитку теоретичної бази та системи. Фінансове планування та прогнозування є важливими елементами операційної системи компанії, яка полягає у досягненні соціально-економічної стабільності та створенні умов для ефективного управління поточною та стратегічною діяльністю.

Однобічне планування та прогнозування в бізнесі, як правило, не приносить значних успіхів, що відбивається на зростанні обороту, прибутку, економічного зростання та соціального розвитку. Як правило, планування та прогнозування підприємств починає широко застосовуватися в період розвитку, коли після швидкого зростання чи періоду створення виникають проблеми зі зміцненням досягнутого успіху та забезпеченням стабільності. Успіх досягається лише завдяки багаторічному досвіду компанії [1].

Фінансове планування компанії - це не те саме, що фінансове прогнозування. Відомо, що прогнозування фокусується на найбільш вірогідних подіях та результатах. Якщо заздалегідь можна уявити, якими саме можуть бути відхилення, і планувати в будь-якому іншому напрямку, цілком ймовірно, що компанія помітить небезпечні симптоми, а тому зможе швидше реагувати на поліпшення ситуації.

Для цього розробляють кілька методів ситуаційного аналізу. Деякі менеджери

можуть розглянути наслідки будь-якого плану чи прогнозу за певних складних сценаріїв. [1].

Система фінансового планування та прогнозування є найскладнішою з систем управління і потребує висококваліфікованих спеціалістів для її впровадження. У кожному конкретному підприємстві система фінансового планування та оперативного прогнозування базується на певній фінансовій ідеології.

Фінансове планування як процес збалансування обсягу фінансових ресурсів та їх розподілу базується на використанні системи конкретних методів. Вибір методу фінансового планування залежить від багатьох факторів, таких як цілі та припущення фінансового плану, наявна інформаційна база, тривалість періоду планування, кваліфікація наставника, наявність програмного забезпечення та технічний контроль.

Підготовка фінансового плану зазвичай проходить у три етапи:

1. Аналіз очікуваного виконання фінансового плану на поточний рік.

2. Аналіз маркетингових показників, на основі яких будуть розраховані планові фінансові показники.

3. Підготовка проекту фінансового плану.

Таким чином, фінансове планування є одним з основних фінансових інструментів, які використовують компанії для підвищення ефективності своєї фінансової діяльності. Реалізація фінансового плану на підприємстві суттєво зміцнює фінансову стабільність підприємства та забезпечує його економічну безпеку, створює умови для отримання та підвищення рівня прибутковості, достатнього для подальшого розвитку підприємства.

Список літератури:

1. Левицький В.В. Фінансове планування та прогнозування операційної діяльності підприємства як складовий елемент системи забезпечення його соціально-економічної стійкості / В.В. Левицький // Науковий вісник Ужгородського університету, Випуск 2 (34). 2011. С.120-123.

Драпалюк О. І., ст.гр. 072-16-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ЕФЕКТИВНІСТЬ

Інвестиційний клімат в Україні не є сприятливим через нестабільність нормативно-правової бази; постійні коливання курсу національної грошової одиниці; політичну нестабільність; низький рівень забезпечення привабливості об'єктів інвестування.

Оцінювання ефективності інвестиційної діяльності засновано на зіставленні інвестиційних доходів (чистих інвестиційних доходів) та інвестиційних витрат. Одна група методів передбачає обов'язкове використання принципу дисконтування доходів і витрат на один момент часу. Інша - не враховує фактор часу, що можливо тільки для короткотермінових проектів.

До основних показників ефективності інвестиційної діяльності на мікрорівні відносяться:

1. Чистий приведений доход (ЧПД) (NPV – net present value).
2. Внутрішню норму доходності (ВНД) (IRR – internal rate of return).
3. Термін окупності.
4. Індекс рентабельності (RI – rate index).

Важливим моментом є вибір ставки, за якою буде здійснюватися дисконтування членів потоку, яка, крім усіх інших факторів, має враховувати ступінь ризику. Від вибору ставки дисконтування залежить значення таких показників ефективності, як чистий приведений дохід, термін окупності, індекс рентабельності. А внутрішня норма доходності показує ту ставку, за якою проект стає беззбитковим і доходи дорівнюють витратам на його впровадження. Цей

показник не залежить від вибору ставки дисконтування, тому для порівняння інвестиційних проектів з різним терміном впровадження і дії, з різними сумами первісних інвестицій показник внутрішньої норми доходності є найбільш інформативним і незалежним показником.

Комплексний аналіз ефективності інвестиційної діяльності на підставі одержаних результатів повинен передбачати врахування не тільки економічної, а і соціальної, екологічної, науково-технічної та ресурсної ефективності.

Досягнення соціальної ефективності проявляється в скороченні тривалості робочого тижня, збільшенні кількості робочих місць і рівня зайнятості, поліпшення умов праці та побуту порівняно з витратами, спрямованими на досягнення цих результатів. Досягнення екологічної ефективності проявляється у зменшенні забрудненням навколишнього середовища.

Порівняльна характеристика відображає наслідки порівняння альтернативних інвестиційних проектів і вибору на базі порівняння приведених за часом доходів або витрат найпривабливішого з них.

Вдосконаленню аналізу ефективності інвестиційних проектів присвячені роботи багатьох українських і зарубіжних вчених, зокрема: І.Бланка [1], Є.Брігхема [2], В.М. Гриньова[3], В.В.Ковалева[4], О.О. Пересади [5], У.Шарпа [6] та інших.

Список літератури:

1.Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент .[Текст] /И. А Бланк. – К.: Эльга-Н,Ника–центр,2001. – 536с.

2.Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту: Пер. з англ./Є.Брігхем.- Київ: Молодь. 1999. – 1000с.

3.Гриньова В.М, Коюда В.О. Інвестування [Текст] /В.М.Гриньова, В.О. Коюда. – Харків: ВД"Інжек", 2005. — 664с.

4.Ковалев В. В. Методы оценки инвестиционных проектов./В.В.Ковалев. - М.: Финансы и статистика, 1998. - 144 с.

5.Пересада А. А. Інвестиційний аналіз: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А.А. Пересада, С.В. Онікієнко, Ю.М. Коваленко.- К.: КНЕУ, 2003. -134 с.

6.Шарп У. Інвестиції: Пер. з англ. /У.Шарп, Г. Александер, Дж. Бейлі. - М.: ИНФРА-М, 2009 - 1028 с.

Заруба В.О., ст. гр. 072-16з-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. кафедри ЕАіФ Соляник Л. Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ЯК ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова стійкість підприємств та організацій є важливою складовою, що визначає фінансову стабільність, як окремих суб'єктів господарювання, так і всієї фінансової системи в цілому, загальний стан економіки. Практична значущість аналізу фінансової діяльності і визначення стійкості підприємства полягає в тому, що на основі цієї інформації можна побудувати роботу підприємства в незалежності від несподіваної зміни ринкової кон'юнктури, а, отже, зменшити ризик банкрутства. У зв'язку з цим стратегічною метою діяльності будь-якого підприємства є забезпечення фінансової стійкості.

Узагальнюючи визначення понять фінансової стабільності господарюючих суб'єктів, наданих українськими вченими-економістами [1,2], можна зробити висновок, що фінансова стійкість – це стан активів (пасивів) підприємства, яке гарантує йому постійну платоспроможність; характеризує ступень фінансової незалежності підприємства, прибутковості, фінансової рівноваги протягом тривалого періоду, незважаючи на вплив внутрішніх і зовнішніх факторів.

Зарубіжні вчені-економісти [3] вважають, що оцінка фінансової стійкості підприємства визначається його фінансовою незалежністю. Вона пов'язана із загальною фінансовою структурою підприємства, ступенем його залежності від кредиторів і інвесторів. Фінансова стійкість у довгостроковому плані характеризується співвідношенням власних і позикових коштів.

Таким чином, можна зробити узагальнюючи висновки, що фінансова стійкість є головним компонентом загальної економічної стійкості підприємства, оскільки є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин

підприємства, формується в процесі його операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Це здатність здійснювати основні та інші види діяльності в умовах підприємницького ризику і мінливого середовища бізнесу з метою максимізації добробуту власників, зміцнення конкурентних переваг організації з урахуванням інтересів суспільства і держави. Фінансова стійкість підприємства – здатність фінансової системи зберігати рух по наміченій траєкторії (підтримувати намічений режим функціонування), незважаючи на впливаючи на неї внутрішні і зовнішні чинники.

Фінансова стійкість підприємства визначає його фінансову незалежність від зовнішніх джерел фінансування (кредиторів та інвесторів) і фінансову безпеку (оптимальну структуру активів і джерел їх покриття). У довгостроковому плані характеризується співвідношенням його власних і позикових коштів.

Сутність фінансової стійкості визначається ефективним формуванням, розподілом і використанням фінансових ресурсів, а платоспроможність виступає її зовнішнім проявом. Забезпеченість запасів і витрат джерелами формування є основою фінансової стійкості. Також слід сказати, що розрахунок показників фінансової стійкості для менеджера є досить важливим, так як дає інформацію, необхідну для прийняття рішення про доцільність залучення додаткових позикових коштів і для контролю діяльності підприємства, щоб не допустити банкрутства. Вищою формою стійкості підприємства є його здатність розвиватися в умовах нестабільного внутрішнього і зовнішнього середовища. Для цього підприємство має володіти гнучкою структурою фінансових ресурсів і при необхідності мати можливість залучати позикові кошти, тобто бути кредитоспроможним.

Список літератури:

1. Бланк И.А. Словарь-справочник финансового менеджера. – К.: «Ника-Центр», 1998. – 480с.

2. Кизим М.О., Забродський В.А., Зінченко В.А., Копчак Ю.С. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства : Монографія. – Х. : «ІНЖЕК», 2003. – 144 с.

3. Друри К. Производственный и управленческий учет / К. Друри. – М. : ЮНИТИ, 2005. – 476 с.

Калюжна В.С., ст. гр. 072-16-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПРОГНОЗУВАННЯ ЧИСТОГО ДОХОДУ ТОВ «БРІОШЬ» НА ОСНОВІ АНАЛІТИЧНОГО ВИРІВНЮВАННЯ РЯДІВ ДИНАМІКИ

В умовах підвищеного впливу ризиків на діяльність підприємств суттєво зростає роль фінансового планування у забезпеченні ефективного та збалансованого функціонування підприємства.

Фінансове планування можна визначити як конкретну функцію фінансового менеджменту, яка полягає в підготовці різних варіантів фінансового забезпечення управлінських рішень у вигляді прогнозів, проектів програм і планів, обґрунтуванні їхньої оптимальності та створенні системи контролю за ефективністю їх виконання [1].

Екстраполяційні методи є одними з найпоширеніших і найбільш розроблених серед усієї сукупності методів прогнозування. Сутність методів прогнозної екстраполяції полягає у вивченні динаміки показників економічного процесу в передпрогнозному періоді і перенесення існуючих тенденцій на деякий період майбутнього.

Одним із найбільш поширених способів моделювання тенденції часового ряду є побудова аналітичної функції, що характеризує залежність рівнів ряду від часу, або тренду. Цей спосіб називають аналітичним вирівнюванням часового ряду.

У зв’язку з тим, що суть економічної діяльності будь-якого підприємства полягає в отриманні прибутку, то прогнозування обсягів реалізації продукції, її вартості є актуальним завданням.

Для прогнозування чистого доходу було використано методи аналітичного вирівнювання рядів динаміки, а саме лінійну, експоненційну, степеневу, логарифмічну та поліноміальну модель (табл.1).

Таблиця 1

Рівняння ліній тренду чистого доходу для ТОВ «Бріошь»

Тренд	Модель	Коефіцієнт детермінації
1.Лінійний	Y = 7228,62x - 4767	0,0829
2.Логарифмічний	Y = 22563ln(x) – 2146,8	0,7173
3.Степеневий	Y=6094,5x0,9803	0,8871
4.Експоненційний	Y=6046,4e0,2905x	0,945
5.Поліномінальний	Y=270,83x3-2701,8x2+12587x-3857,9	0,9729

Для оцінки якості рівняння тренду в MS Excel автоматично розраховується коефіцієнт детермінації R^2, який показує, яка доля варіації спостережуваного показника (Y) пояснюється за рахунок фактору часу (t) при даній формі тренду. Але цей критерій не є досить надійним і достовірним, тому застосовують інші методи. Для того щоб зробити висновок про ефективність отриманої моделі й про можливість її використання для прогнозування показників, визначають середній відсоток відхилень розрахункових значень страхових премій від фактичних, тобто визначають середню помилку прогнозу.

Розрахунок відносної помилки прогнозів за трендовими моделями дозволив зробити висновок, що модель поліному третього ступеня та експоненційна модель має хорошу точність (10-20%), всі інші моделі мають задовільну точність.

Отримані результати щодо якості розрахованих моделей, а саме коефіцієнт детермінації та середня помилка апроксимації, показали, що експоненційна модель, початковий коефіцієнт детермінації якої становив 0,945%, помилка апроксимації складає 12,07%, дає найбільш точні результати при прогнозуванні чистого доходу підприємства.

Список літератури:

1. Забаштанський М.М. Роль фінансового планування у зміцненні фінансової безпеки акціонерних товариств / М. М. Забаштанський, А. В. Роговий, Т. В. Забаштанська // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. - 2018. - Вип. 29(2). - С. 91-94.

Лійка Н.А., ст..гр. 072-16з-1
Науковий керівник:
ст.викл. кафедри ЕАіФ Замковий О.І.
(НТУ «Дніпровська політехніка»
м.Дніпро, Україна)

ВЛАСНІ ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Структура та розмір фінансових ресурсів залежить від обсягу виробництва та його ефективності. Зв'язок між розміром фінансових ресурсів та обсягом виробництва є двояким, оскільки основним регламентуючим фактором збільшення обсягів виробництва є величина фінансових ресурсів, як і навпаки. Наприклад, недостатній розмір фінансових ресурсів веде до скорочення обсягу виробництва та неможливості його розширення, зниження рівня використання виробничих потужностей, недостатнього забезпечення матеріальними, трудовими та іншими ресурсами і, як наслідок, до ще більшого скорочення фінансових ресурсів.

Власний і позиковий капітал підприємства, з одного боку, формує фінансові ресурси підприємства і бере участь у фінансуванні їх активів, з іншого боку, він являє собою зобов'язання (довгострокові і короткострокові) перед конкретними власниками – державою, юридичними і фізичними особами.

Фінансову основу підприємства представляє сформований ним власний капітал. Під власним капіталом розуміється загальна сума засобів, що належать підприємству на правах власності й використовується ним для формування активів. Структура статтей цього розділу дозволяє чітко ідентифікувати спочатку інвестовану його частину (тобто суму засобів, вкладених власниками підприємства у процесі його створення) і накопичену його частку у процесі здійснення ефективної господарської діяльності (табл.1).

Для підвищення рівня фінансової стійкості підприємства доцільно здійснювати її оцінку, використовуючи такі групи показників:

– абсолютні, які відображають рівень забезпеченості запасів джерелами формування;

– відносні, які характеризують фінансову стійкість підприємства з погляду

Таблиця 1.

Динаміка складу фінансових ресурсів підприємств, млрд грн

Показник	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення 2017 від 2013, +/-
Підприємства України						
Фінансові ресурси всього	5712,3	5994,3	8073,8	9991,8	9961,8	4542,1
в т.ч. власні	1950,4	1480,7	2288,7	2445,8	2458,5	553,6
з них: нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	20,9	-579,9	-893,8	-889,0	-854,3	-911,3
позичені, залучені	3761,9	4513,6	5785,0	7546,0	7503,3	3988,6
з них: короткострокові кредити банків	371,8	428,2	455,7	496,9	541,1	224,1
Підприємства сільського, лісового та рибного господарств України						
Фінансові ресурси всього	313,1	390,6	685,8	1537,3	911,6	634,9
в т.ч. власні	156,8	163,9	275,3	369,4	436,3	288,2
з них: нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	85,4	90,1	188,7	262,4	318,5	238,3
позичені, залучені	156,3	226,7	410,5	1168,0	475,3	326,7
з них: короткострокові кредити банків	22,3	27,6	27,8	29,1	46,9	31,2

структури і стану майна та джерел формування капіталу;

– поріг рентабельності та запас фінансової міцності [2].

Аналіз абсолютних та відносних показників діяльності підприємств України свідчить про недостатність власного обігового капіталу для забезпечення їхньої діяльності та зниження фінансової стійкості. Зважаючи на кризові умови господарювання, українським підприємствам складно підтримувати достатній рівень фінансової стійкості.

Таким чином, для поліпшення фінансової стійкості підприємствам необхідно збільшити обсяг власних фінансових ресурсів, визначити найбільш оптимальне співвідношення складників капіталу, за якого підприємство зможе вільно маневрувати та ефективно використовувати грошові кошти, забезпечуючи тим самим безперебійний процес виробництва та реалізації продукції.

Список літератури:

1. Лайко П., Мних М. Фінанси підприємств: підручı ник для студ. ВУЗів. Київ: Знання України, 2004. 428 с.

2. Поддєрьогін А., Білик М., Буряк Л. та ін. Фінанси підприємств: підручник / за ред. А. Поддєрьогіна. 7-ме вид. Київ: КНЕУ, 2008. 552 с.

3. Філімоненков О. Фінанси підприємств: навч. посіб. 2ıге вид., перероб. і доп. Київ: МАУП, 2004. 328 с.

Новіцька В.П.,ст.гр 072-16-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц.каф ЕАіФ Доценко О.Ю..
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розвиток сільськогосподарського виробництва в сучасних умовах потребує вдосконалення його фінансування. Основна проблема сільськогосподарських підприємств - обмежений доступ до ресурсів, вони мають довгостроковий характер фінансування. Підприємства змушені отримувати позики під високі процентні ставки на короткий проміжок часу, що безпосередньо впливає на фінансові результати їх діяльності та спричиняє фінансовий дисбаланс, оскільки короткострокове фінансування забезпечує лише покриття потреб у оборотних коштах, а розширений процес відтворення може лише фінансуватиметься за рахунок довгострокового фінансування або інвестицій у проект

Залежно від структури джерел формування фінансових ресурсів, у виробництві сільського господарства використовуються такі форми фінансування, як самофінансування, боргове та змішане фінансування. Обсяг власного фінансування становить приблизно 75-80%, тоді як банківське та комерційне кредитування надається на рівні 10-15%, а бюджетне фінансування сільськогосподарського виробництва - на 6-9%. На практиці, як правило, використовується поєднання різних форм, серед яких переважає самофінансування.

У системі фінансової підтримки сільськогосподарського виробництва банківське кредитування займає друге місце після самофінансування. Сьогодні банківське кредитування сільськогосподарських підприємств - це найпоширеніший, але дорогий спосіб залучення фінансування. Крім проблем, зокрема, тимчасової структури позик, більшість позик надається на мінімальний

термін до 1 року, значна ціна позики, більшість банківських установ не мають фінансових специфічних продуктів для сільськогосподарських виробників, існує складна процедура отримання позики, та окрім того, багатьом виробникам сільського господарства бракує кредитної історії та доброго заставного майна для забезпечення довгострокових позик, недосконала бухгалтерська фінансово-господарська діяльність аграрних виробників теж є перепоною у кредитуванні.

Світова практика пропонує ряд фінансових інструментів для розширення сільськогосподарського бізнесу. Зокрема, в Україні законно використовувати такі інструменти, як: синдиковані кредити, розписки для сільського господарства, експортні позики, двосторонні позики, банківські інструменти для фінансування торгівлі (гарантії, акредитиви), складські сертифікати, Єврооблігації, IPO (первісне публічне розміщення). Особливості їх застосування та обігу дозволяють виробникам, торговцям, експортерам та імпортерам вибрати зручний і оптимальний спосіб фінансування їх розвитку.

Формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств безпосередньо залежить від особливостей сільськогосподарського виробництва, які впливають на організацію цих процесів. Найбільш значущі фактори впливу доцільно визначити такі об'єктивні ознаки ресурсів фінансового кола в аграрному секторі, як: сезонне розмежування періодів витрат і доходів; тривалий виробничий цикл; високий ризик функціонування та суб'єктивні особливості управлінського впливу на фінансову підтримку суб’єктів господарювання [2].

Список літератури:

1. Войтюк А.В. Теоретико-методологічні засади формування національної системи фінансового забезпечення аграрного виробництва // А.В.Войтюк / Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України – 2018. Вип. 284. - С. 77-91

2. Боднар О.А. Особливості формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах /О.А. Боднар, В.А. Кучер // Електронне наукове фахове видання з економічних наук "Modern Economics", №6 (2017). - С. 12.

Остапенко А. О., ст.гр. 072-17-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
м. Дніпро, Україна)

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ТА ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

Управління витратами – це складний багатоаспектний і динамічний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства [1]. Постійна необхідність в управлінні витратами призвела до появи значної кількості методів їх управління: стандарт-кост, директ-костинг, метод управління виробництвом за системою JIT, функціонально-вартісний аналіз (ФВА), стратегічний аналіз витрат (SCA), облік витрат по роботах (ABC), концепція управління витратами життєвого циклу (LCC), Absorption Costing (Абзорпшн-костинг), таргет-костинг, кайзен-костинг, CVP-аналіз (аналіз точки беззбитковості), бенчмаркінг витрат (Benchmarking), метод Cost-killing, метод VCC.

Метод «Директ-костинг» класифікує витрати на постійні та змінні, а також веде облік за їх видами, носіями та місцями виникнення, також проводить аналіз результатів для утвердження управлінських рішень. Цей метод має ряд переваг: завдяки веденню регулярної звітності, всі дані можна отримати саме з неї; директ-костинг об'єднує такі ефективні засоби контролю, як стандарт-кост і гнучкі бюджети. Але ця система має свої недоліки: напівзмінні витрати можуть розподілятися по-різному, все залежить від методу, а це в свою чергу вплине на фінансові результати.

Наступний метод – «Стандарт-кост» -найпопулярніший зарубіжний метод. Суть цього методу полягає у розробці норм, до яких повинно прагнути підприємство. Від інших витрат він відрізняється тим, що за допомогою встановлених норм, можна визначити суму очікуваних витрат на виробництво і

реалізацію виробів, обчислити собівартість одиниці виробу для визначення цін, а також скласти звіт про доходи. Ухвалення рішень про можливість і необхідність використання системи «стандарт-кост» на підприємствах України повинне бути засноване на аналізі можливостей організації розрахунків і постійному коректуванню норм і кошторисів витрат. Іншими словами, необхідно, щоб в організаційній структурі була передбачена наявність спеціального підрозділу, що здійснює доведення обґрунтованих норм і нормативів, аналіз відхилень фактичних витрат від нормативних, коректування діючих норм і підготовку пропозицій щодо усунення непродуктивних витрат та зниження фактичної собівартості продукції. Без цієї умови впровадження нормативного методу обліку не забезпечить очікуваного результату [2].

Але ця система також має недоліки: зміна цін, інфляція – усе це ускладнює обчислення незавершеного виробництва і вартості залишків готових виробів на складі. Також далеко не на всі витрати можна встановити норми, за рахунок чого іноді не можливо їх контролювати.

Ці методи вважаються більш класичними, традиційними, тоді як зарубіжні країни уже почали використовувати новітні методи: методи АВС, кайдзен-костинг, таргет-костинг тощо. Одним із головних завдань, що сприяють ефективному функціонуванню підприємства є оптимізація витрат. Заходи щодо оптимізації витрат підприємства: підвищення технічного рівня виробництва, удосконалення організації виробництва і праці, зміна обсягу та структури продукції, поліпшення використання природних ресурсів, уведення й освоєння нового виробництва, використання альтернативних методів зниження витрат, вивчення причин браку та зниження собівартості.

Отже, витрати суб’єктів підприємництва потрібно аналізувати та знаходити найефективніший шлях до зменшення витрат, їх оптимізації. Нажаль на сьогодні ми використовуємо застарілі методи, тому потрібно переймати світовий досвід та удосконалюватись.

Список літератури:

1. Свистун Л.А. Удосконалення системи управління витратами підприємства в умова нестабільної економіки // Л.А. Свистун - Економіка і регіон № 4 (65), 2017. – с. 57-62

2. Голубовський Л.В. Аналіз сучасних методів управління витратами/ Л.Голубовський // Галицький економічний вісник. – 2010. - №1(26). – с.187-192.

Сахно В.І., ст. гр. 072-16-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПРОГНОЗУВАННЯ ЧИСТОГО ДОХОДУ ТОВ НВП «ПРОМВОК» НА ОСНОВІ АДАПТИВНОЇ МОДЕЛІ БРАУНА

В умовах підвищеного впливу ризиків на діяльність підприємств суттєво зростає роль фінансового планування у забезпеченні ефективного та збалансованого функціонування підприємства.

При короткостроковому прогнозуванні фінансових показників діяльності підприємства найбільш ефективними виявляються адаптивні методи, що враховують нерівноцінність рівнів тимчасового ряду. Найважливіша особливість їх полягає у тому, що це саморегулювальні моделі, й у разі появи нових даних прогнози оновлюються із мінімальною затримкою без повторення спочатку всього обсягу обчислень.

Адаптивні моделі поділяються на лінійні та сезонні. У моделях лінійного зростання прогноз обчислюють за формулою [1]:

$$u_{t+\tau} = \hat{a}_{1,t} + \hat{a}_{2,t} \cdot \tau, \qquad (1)$$

де τ - кількість кроків прогнозу; $\hat{a}_{1,t}$, $\hat{a}_{2,t}$ - коефіцієнти адаптивної моделі в момент часу t; $\hat{a}_{1,t}$ - оцінка того, чого досягли на поточному кроці; $\hat{a}_{2,t}$ - приріст на поточному кроці.

Коефіцієнти лінійної моделі (1) за методом Хольта розраховують за такими співвідношеннями:

$$\begin{cases} \hat{a}_{1,t} = \hat{u}_t + \left(1-\beta^2\right)\cdot e_t, \\ \hat{a}_{2,t} = \hat{a}_{2,t-1} + \left(1-\beta^2\right)\cdot e_t. \end{cases} \qquad (2)$$

$$e_t = u_t - \hat{u}_t \qquad (3)$$

Характерною ознакою усіх адаптивних моделей є те, що на кожному кроці обчислюються нові значення a_{1t}; a_{2t}, які залежать від коефіцієнтів згладжування $0 < a,\ \beta < 1$.

Одним із основних економічних результатів діяльності підприємства є чистий дохід (виручка) від реалізованої продукції.

Для ТОВ НВП «Промвок» було побудовано прогнозну адаптивну модель чистого доходу за 2012-2019 роки (період ряду – рік) на основі моделі Брауна. Середня відносна помилка за методом Брауна попадає в інтервал (10%-20%) та складає 12,95% (точність прогнозу хороша) при коефіцієнтах згладжування ряду та тренда $\alpha = 0{,}3$, $\beta = 0{,}7$.

Послідовно перебираючи коефіцієнти a і β від 0 до 1 з кроком 0,1, знайшли таке сполучення, яке дає максимальне значення точності прогнозу.

Прогноз на 1 період вперед для ТОВ НВП «Промвок» дорівнював:

$\hat{Y}_{2020} = 77269{,}98 + 1*9290{,}65 = 86560{,}63$ тис.грн.

За результатами обчислень було побудовано графіки фактичного ряду, експоненціально згладженого на кожний період ряду (рис. 1).

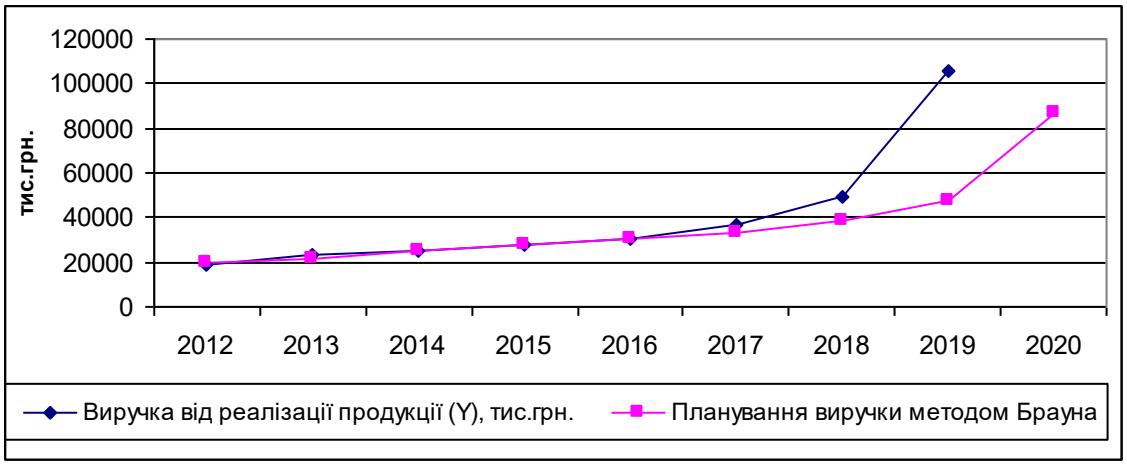

Рис. 1. Порівняння даних фактичної виручки з модельованими

Отримані результати дозволяють зробити висновок про доцільність прогнозування фінансових показників моделлю Брауна. Перевагою якої є не накладання обмежень на розмір рівнів ряду та врахування «старіння» інформації.

Список літератури:

1. Долгіх А. О. Знаходження оптимальних значень параметрів адаптивних моделей прогнозування часових рядів з використанням генетичного алгоритму / А. О. Долгіх, О. І. Білобородько, О. Г. Байбуз // Актуальні проблеми автоматизації та інформаційних технологій. - 2016. - Т. 20. - С. 11-22.

Смагіна Д.О., ст. гр. 072-17ск
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ МЕТОДІВ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У системі управління підприємством обґрунтування фінансових показників, здійснених фінансових операцій і результативність багатьох управлінських рішень досягаються з урахуванням результатів фінансового прогнозування та планування [1, с. 968]. У зв'язку з цим упровадження фінансового планування на підприємстві набуває особливої актуальності.

Специфічність ризиків, що виникають в діяльності підприємств сільського господарства, впливає на вибір методу в прогнозуванні виробничої діяльності цих підприємств.

Об'єктами фінансового планування виступають: 1) рух фінансових ресурсів; 2) фінансові відносини, які виникають при формуванні, розподілі та використанні фінансових ресурсів; 3) вартісні пропорції, які утворюються в результаті розподілу фінансових ресурсів.

Фінансове планування на сільгосппідприємствах мають ряд специфічних особливостей, зумовлених необхідністю комплексно враховувати значно більшу порівняно з іншими галузями сукупність факторів: біологічних (біологічні цикли виробництва, біозахист рослин і тварин, карантинні правила, агрок- ліматичний потенціал, видові і сортові вимоги тощо) і технологічних (генна інженерія, виробництво добрив і кормів, новітні технологій вирощування культур і вигодовування тварин, новітня техніка тощо) [2, с. 204].

У процесі фінансового планування найчастіше використовують такі методи планування [3]: економічний аналіз; розрахунково-аналітичний аналіз; нормативний аналіз; балансовий аналіз; аналіз оптимізації планових рішень;

економіко-математичне моделювання. Коротка характеристика цих методів та механізм щодо їх вибору підприємствами різних видів економічної діяльності в галузі сільського господарства наведено в таблиці 1 [2, с. 206].

Таблиця 1

Вибір методів фінансового планування сільськогосподарськими підприємствами різних видів діяльності відповідно до КВЕД

Метод фінансового планування	Характеристика методу	Вид діяльності за КВЕД	Доцільний метод
1. Економічний аналіз	Виявлення внутрішніх резервів підприємства	Вирощування однорічних і дворічних культур	1, 2, 4-6
2. Розрахунково-аналітичний	Планові показники розраховуються на основі фактичних фінансових показників, які беруться за базу, та індексів їх зміни у плановому періоді	Вирощування багаторічних культур	1-6
3. Нормативний	Планові показники розраховуються на основі прогресивних норм використання ресурсів	Відтворення рослин	1-6
4. Балансовий	Цілеспрямоване узгодження напрямків використання ресурсів із джерелами їх утворення в системі взаємо-залежних фінансових, трудових і матеріальних і балансів	Тваринництво	1-4, 6
5. Метод оптимізації планових рішень	Полягає у складанні кількох варіантів планових розрахунків. З метою отримання найкращого варіанта планових рішень проводять їх оптимізацію	Змішане сільське господарство	1-6
6. Економіко-математичне моделювання	Із застосуванням ЕОМ розробляється кілька варіантів плану, в якому показники окремих найбільш важливих розділів мають бути оптимізовані	Допоміжна діяльність у сільському господарстві та післяурожайна діяльність	3-5

Список літератури:

1. Гайбура Ю.А. Фінансове прогнозування як елемент управління фінансовими ресурсами підприємства / Ю.А. Гайбура, Л.А. Загнітно // Економіка і суспільство. - 2017. - № 9. - С. 968–974.

2. Гетьман О.О. Обгрунтування вибору методів фінансового планування для сільськогосподарських підприємств / О.О. Гетьман, Т. В. Дудкіна // Таврійський науковий вісник. – 2015. - № 90. – С. 202- 209.

3. Бочаров В.В. Корпоративные финансы: учебное пособие / В.В. Бочаров, В.Е. Леонтьев. – СПб.: Питер, 2004. – 592 с.

Тітова А. С., ст. гр.072-16-1
Науковий керівник:
к.е.н., проф. каф. ЕАіФ Соляник Л. Г.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Процеси, що відбуваються на сучасному етапі в економіці, привели до відродження і розвитку оцінної діяльності, актуальність якої в умовах ринку фактично незаперечна. Оцінка і її ключова категорія - «вартість» є комплексним показником доцільності, корисності і значущості того або іншого результату будь якої діяльності у сфері ринкових відносин.

Оцінка вартості підприємства - є впорядкованим, цілеспрямованим процесом визначення в грошовому виразі вартості підприємства з урахуванням потенційного і реального доходу в певний момент часу та в умовах конкретного ринку. Особливістю процесу оцінки вартості підприємства, поза сумнівом, є її ринковий характер. Це означає, що оцінка вартості підприємства не обмежується обліком лише одних витрат на створення або придбання оцінюваного об'єкту, вона обов'язково враховує всю сукупність ринкових чинників. При цьому підходи і методи, що використовуються оцінювачем, визначаються, в залежності, як від особливостей процесу оцінки, так і від економічних особливостей оцінюваного об'єкту, а також від мети і принципів оцінки.

Загалом аналітичні методи в зарубіжній практиці оцінювання бізнесу представлені трьома основними підходами, в яких підприємство розглядається з різних сторін бізнесу: «витратний» підхід (підхід на основі активів), «дохідний» підхід, а також ринковий підхід [1].

Дохідний підхід ґрунтується на визначенні поточної вартості майбутніх доходів, які виникнуть у результаті використання власності і можливого

подальшого її продажу. При оцінці з позиції дохідного підходу головним є дохід як основний фактор, який визначає величину вартості об’єкту. Чим більший дохід, який приносить об’єкт оцінки, тим більша величина його ринкової вартості за інших рівних умов. При цьому мають значення тривалість періоду отримання можливого доходу, ступінь і вид ризиків, що супроводжують цей процес.

Витратний підхід застосовується переважно для оцінки об’єктів спеціального призначення, а також нового будівництва, для визначення варіанту якнайкращого і найефективнішого використання землі, а також у цілях страхування. Зібрана інформація включає дані про ціни на землю, будівельні специфікації, дані про рівень зарплати, вартість матеріалів, витрати на устаткування, про доход і невигідні витрати будівельників на місцевому ринку тощо. Необхідна інформація залежить від специфіки оцінюваного об’єкту. Даний підхід складно застосовувати при оцінці унікальних об'єктів, що володіють історичною цінністю, естетичними характеристиками, або застарілих об'єктів.

Порівняльний підхід особливо ефективний у разі існування активного ринку зіставних об’єктів власності. Точність оцінки залежить від якості зібраних даних, оскільки, застосовуючи даний підхід, оцінювач повинен зібрати достовірну інформацію про недавні продажі зіставних об'єктів. Ці дані включають: фізичні характеристики, час продажу, місцеположення, умови продажу і фінансування. Для порівняння обираються конкуруючі з оцінюваним бізнесом об’єкти. Звичайно між ними існують відмінності, тому потрібно провести відповідне коригування даних [2].

Зазвичай при оцінюванні бізнесу поєднують декілька методів, найвідповідніших у певній ситуації.

Список літератури:

1. Фінансова діяльність суб’єктів господарювання. Терещенко О. О. Навч. посібник – К.: КНЕУ, 2013. – 554 с.

2. Єрофєєва Т.А. Підходи до оцінювання вартості бізнесу: проблеми їх використання // Наукові записки. – 2007. – Т. 68. Економічні науки. – С.25 – 30.

Тягунова М.П., ст. гр. 072м-19з-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ ЯК СИСТЕМА ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМТВОМ

На сучасному етапі розвитку економіки підприємство функціонує в жорстких умовах конкурентного середовища. Відсутність у керівництва точної, своєчасної і повної інформації про теперішній фінансовий і майбутній стан підприємства може стати однією із причин фінансової кризи компаній. Системою з планування, аналізу відхилень, інформаційного забезпечення для керівника організації, внутрішнього консалтингу є фінансовий контролінг.

За цільовим спрямуванням фінансовий контролінг розділяють на стратегічний та оперативний. Цілі оперативного фінансового контролінгу – це досягнення високих показників прибутку, витрат, рентабельності капіталу у короткостроковому періоді. Стратегічним фінансовий контролінг - комплекс функціональних завдань, методів і інструментів довгострокового управління фінансами, вартістю і ризиками.

Основні методи фінансового контролінгу:

1 Система директ-костинг ґрунтується на класифікації витрат на змінні та постійні та включає в себе облік витрат за їх місцями виникнення, носіями, та видами, облік результатів виробничої діяльності підприємства, а також аналіз витрат і результатів для прийняття найефективніших управлінських рішень.

2. Аналізом точки беззбитковості є визначення найменшого обсягу реалізованої продукції (за стабільних умовно постійних витрат), при якому підприємство може, у плановому періоді забезпечити беззбиткову діяльність та створити умови для самофінансування організації.

3. АВС-аналіз – це виявлення і оцінка кількісних величин у незнаній кількості,

які мають найбільшу питому вагу у загальній сукупності вартісних показників. Використовується при селективному відборі найвигідніших для підприємства постачальників та покупців, найвагоміших видів сировини і матеріалів, найважливіших елементів витрат, найефективніших напрямів для капіталовкладень та продукції яка буде найрентабельнішою.

4. Функціонально-вартісний аналіз – це дослідження функціональних характеристик виробленої продукції, на предмет її еквівалентності корисності і вартості.

5. SWOT-аналіз (аналіз у підприємства сильних та слабких сторін), метою є нейтралізація наявних слабких місць організації; усунення ризиків; ефективне використання потенціалу, який існує (сильних сторін); використання додаткових шансів.

6. Бенчмаркінг — це перманентний, процес, який є безперервним, порівняння товарів, робіт, послуг, виробничих процесів, методів та інших параметрів підприємства або його структурного підрозділу, що досліджується з об'єктами інших аналогічних організацій або структурних підрозділів.

7. Портфельний аналіз використовують за умови оптимізації портфеля цінних паперів інвестора. За аналогією з цінними паперами можливо проводити аналіз портфеля продукції підприємства.

8. Система раннього попередження і реагування – це виявлення та аналіз інформації про приховані обставини, які можуть призвести до виникнення загрози для організації або до втрати потенційних шансів [1].

На сьогодні існує проблема необхідності удосконалення системи фінансового контролінгу. Для того щоб уникнути небажані результати керівництву підприємства необхідно скорочувати час на подання інформації та час на прийняття рішень; впроваджувати нові інформаційні технології; здійснювати стратегічне планування.

Список літератури:

1.Терещенко О.О. Сучасний стан і перспективи розвитку фінансового контролінгу / О.О. Терещенко, Д.М. Стащук, Д.Г. Савчук // Фінанси України. – 2011. – № 2. – С. 117-126.

Ушаков М.О., ст.гр. 072-16-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц. кафедри ЕАіФ Штефан Н.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Структура джерел фінансування діяльності підприємств включає як власні кошти, так і довгострокові та поточні зобов'язання та забезпечення (табл.1).

Наведені дані свідчать про те, що загальний обсяг фінансових ресурсів постійно зростає, що свідчить про розширення обсягів її функціонування. Водночас структура джерел фінансування зазнає постійних змін. Так, основним видом фінансового забезпечення в 2013 році є власний капітал, однак його частка стабільно та значно зменшується – на 10% до кінця періоду. Частка власного капіталу не досягає чверті загальних джерел фінансування. Також поступово зменшується частка довгострокових зобов'язань та забезпечень, що також впливає на фінансову стійкість підприємств негативно. В той же час майже на 12% зросла за останні 5 років частка поточних зобов'язань та забезпечень в загальному обсязі джерел фінансування.

Виділені тенденції свідчать про зміну загальної структури джерел фінансового забезпечення підприємств в бік зростання рівня їх фінансової залежності від зовнішніх джерел фінансування, що призводить до зниження фінансової стійкості підприємств. Це зумовлено дефіцитом власних коштів та обмеженістю доступу до довгострокових кредитних ресурсів банківської системи.

Таблиця 1

Структура джерел фінансування діяльності підприємств України [1]

Показники	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Власний капітал,млн. грн.	1950374.9	1480658.0	2288741.4	2445803.7	2458527.6	2708576.9
Власний капітал, питома вага,%	34.14	24.70	28.35	24.48	24.68	24.90
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, млн. грн.	1070722.1	1359925.7	1668158.0	1696870.6	1730977.4	1757580.6
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, питома вага,%	18.75	22.69	20.66	16.98	17.38	16.16
Поточні зобов'язання і забезпечення, млн. грн.	2689338.2	3151253.0	4114903.2	5846688.7	576939.0	6408553.7
Поточні зобов'язання і забезпечення, питома вага,%	47.08	52.57	50.97	58.52	57.92	58.91
Зобов'язання, пов'язані з НА та групами вибуття та чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду, млн. грн.	1839.6	2428.9	1980.8	2428.2	2735.1	3339.4
Зобов'язання, пов'язані з НА та групами вибуття та чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду, питома вага,%	0.03	0.04	0.02	0.02	0.02	0.03
Баланс	5712274.8	5994265.6	8073783.4	9991791.2	9961770.1	10878050.6

Список літератури:

1. Статистична інформація. Економічна статистика України / Діяльність підприємств - [Електронний ресурс]: режим доступу http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/rp/ean/ean_u/osp_rik_b_07u.htm

Фастова П.Р.,ст.гр 072-16-1
Науковий керівник:
к.т.н., доц.каф ЕАіФ Крилова О.В.
НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ПЛАНУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Під час світової фінансово-економічної кризи, яка негативно вплинула на соціально-економічний розвиток більшості країн, особливе значення мають питання розумного визначення витрат на виготовлену та реалізовану продукцію, роботи, послуги з точки зору ефективного управління її конкурентоспроможністю. В умовах нестабільної економіки останні події спонукають підприємства до максимального прогнозування та фінансового планування витрат підприємства з метою ефективного управління фінансовою діяльністю підприємств та підтримання стійкості виробничої діяльності. Суть планування полягає у розробці найкращих планів, цілей, методів та способів їх досягнення при ефективному використанні всіх видів ресурсів. Метою планування витрат підприємства є правильне визначення вартості підприємства для кожного виду товару.

Основними завданнями планування витрат продукцію є:

- визначення оптимального обсягу фінансування виробництва, що звільняє фінансові ресурси, які можуть бути використані для необхідних інвестицій;

- прогнозування потреби в оборотних коштах;

- прогнозування та планування прибутку від продажів;

- забезпечення виробництва додаткової продукції за рахунок зниження собівартості продукції.

Якщо запланований рівень рентабельності виробництва та зменшення первинних витрат дає шанс знизити виробничі ціни, це в свою чергу сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємства на ринку; забезпечення збільшення прибутку та рентабельності за рахунок зниження виробничих витрат за

фіксованими цінами на продукцію; прискорення обороту коштів за рахунок скорочення виробничих і збутових витрат.

Метою розробки плану витрат на підприємстві є визначення економічно обгрунтованих планових витрат стосовно товарів та обсягу господарської діяльності; впровадження загального управління підприємством; ведення господарських операцій щодо продажу продукції; податкові платежі; здійснення капітальних вкладень; проведення господарських операцій у сфері фінансових операцій.

План кошторисної собівартості розробляється на основі виробничої програми, розподілу та стандартів витрачання ресурсів. На основі норм споживання матеріальних ресурсів визначається попит на оборотні кошти підприємства та обсяг їх створення. Таким чином, норми споживання матеріальних ресурсів визначають величину фактичного споживання матеріалу на одиницю продукції [1].

Для планування витрат на звичайну діяльність інформаційною базою є такі фінансово-економічні показники розвитку підприємства: планова середня кількість працівників, заробітна плата, прийнята на підприємстві, наявна матеріально-технічна база підприємства та його проекти розвитку, плановий та фактичний обсяг і структура товарообігу, запаси товарів, доставки товарів тощо. Плануючи враховувати інформацію про місце розташування постачальників, умови доставки товарів, тарифи та інші розраховані показники, які підприємство використовує для планування, матеріали для аналізу витрат в цілому для окремих осіб та статті витрат на поточний рік (квартал, місяць)

Завдяки постійному пошуку нових методів та факторів, що знижують виробничі витрати, діяльність підприємств в Україні може вийти на новий ефективний рівень діяльності.

Список літератури:

1. Фролов С.М. Планування витрат діяльності підприємства / С.М. Фролов, Г.М. Колісник // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2014. – Вип. 6(110). – С. 159–171.

Фількіна А.К.,ст.гр 072-16-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц.каф ЕАіФ Доценко О.Ю..
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Можливість та необхідність планування як вид управлінської діяльності визначається загальними умовами управління. Успішне функціонування підприємств у ринкових умовах неможливе без планування його діяльності. Основна особливість планування на мікрорівні полягає в тому, що підприємство самостійно визначає планові та нормативні показники. За таких умов необхідно знати об'єктивні закономірності розвитку підприємства, володіти практичними навичками та відповідними компетенціями щодо виявлення та реалізації внутрішніх резервів для успішної реалізації виробничих та фінансових програм. Цього можна досягти, провівши точний економічний аналіз.

У сучасних умовах роль фінансового планування повинна кардинально змінитися, тепер підприємства повинні бути зацікавлені в реальній оцінці їх фінансового стану на поточний час та найближче майбутнє. Завдяки фінансовому плануванню компанія зможе прогнозувати та керувати платоспроможністю, контролювати ліквідність балансу, обґрунтовувати та обирати джерела збільшення фінансових ресурсів та зміцнювати свою конкурентну позицію. Добре функціонуюча система фінансового планування дозволяє своєчасно виконувати свої зобов’язання перед бюджетом, соціальними фондами, банками та іншими кредиторами та захищати від штрафних санкцій. Для цього необхідно заздалегідь обчислити доходи та витрати, врахувати наслідки інфляції, можливі зміни кон'юнктури ринку, порушення договірних зобов’язань партнерами.

Сама система фінансового планування повинна включати три варіанти планування, а саме стратегічний, тактичний та оперативний рівні, які мають бути чітко збалансованими та скоординованими. У той же час, навіть для державних,

необхідно відступати від впровадження адміністративних принципів, коли, незважаючи на стан ринку чи фінансовий стан самого підприємства, встановлюються певні норми прибутковості та обмеження щодо самого механізму фінансового планування на підприємстві. Що стосується розподілу обов'язків та повноважень, то їх доцільно розподілити між керівництвом так: для прийняття рішень щодо кінцевих бюджетів повинен відповідати вищий менеджмент підприємства, а для розробки та виконання оперативних та функціональних бюджетів – керівники функціональних підрозділи та відповідальні за центри фінансової відповідальності [1].

Крім того, не тільки усунення вищезазначених зауважень щодо формування алгоритму створення фінансового планування на підприємстві, цю систему потрібно вдосконалити, передбачивши можливості та механізми оцінки реальності фінансових планів, зокрема продаж, частка коштів у розрахунках, заниження дебіторської заборгованості, перевищення попиту на фінансування. Необхідно також передбачити можливість синхронізації планів на рівні функціональних підрозділів та центрів фінансової відповідальності, оскільки функціональна роз'єднаність підрозділів, що беруть участь у формуванні фінансових планів, може заперечувати навіть найкращі зусилля та плани. Ще одна пропозиція щодо вдосконалення виконання функцій фінансового планування на підприємстві - розробка технологічних карт всіх бюджетів та планів, що дозволяє усунути проблему своєчасності та дублювання їх формування. І нарешті, потрібно змінити ставлення до розробки планів, оскільки вони повинні бути не просто аркушами паперу, а конкретними вказівками та заснованими на правдивій, прозорій інформації та, по можливості, підтримуватися думкою та схваленням фахівців на всіх рівнів управління.

Список літератури:

1. Чемчикаленко Р.А. Організація фінансового планування на підприємстві / Р.А. Чемчикаленко, О.В Майборода, КА Кобзар // Приазовський економічний вісник, Випуск 4(04). 2017. С.100-106.

Шаріфов В.І., ст. гр. 072-16-1
Науковий керівник:
к.е.н., доц. кафедри ЕАіФ Цуркан І.М.
(НТУ «Дніпровська політехніка»,
м. Дніпро, Україна)

МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Однією з проблем в фінансово-господарській діяльності торговельних підприємств є диспропорції у структурі фінансових ресурсів, або структурі капіталу. Ці диспропорції можть призводити зни женн ефективності роботи підприємства та стримувати його розвиток. Тому дослідження питання щодо формування оптимальної структури капіталу є актуальним для кожного підприємства.

Найчастіше зустрічаються наступні цілі управління капіталом: мінімізація вартості капіталу, максимізація дохідності капіталу, максимізація вартості підприємства, нормалізація фінансового стану, підтримка фінансової стійкості, зростання продажів, ділової активності [1]. Спрямованість оптимізації структури капіталу визначає метод оптимізації та її цільовий критерій (табл. 1).

Таблиця 1

Цілі моделювання структури капіталу та цільові функції, що їм відповідають

Цілі моделювання	Цільові функції оптимізаційних моделей
Зменшення вартості залучення та обслуговування капіталу – мінімізація середньозваженої вартості капіталу	WACC → min
Забезпечення ефективного використання капіталу – максимізація дохідності власного капіталу	ROE → max
Підвищення вартості підприємства	EVA → max

Метод оптимізація структури капіталу за критерієм мінімізації її вартості ґрунтується на попередній оцінці власного і запозиченого капіталів за різних умов їх формування, обслуговування і здійснення багатоваріантних розрахунків

середньозваженої вартості капіталу і таким чином, пошуку найбільш реальної ринкової вартості підприємства.

Метод оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації доходності власного капіталу ґрунтується на багатоваріантних розрахунках рівня фінансової рентабельності (рентабельності власного капіталу) при різній структурі капіталу.

Критерій максимізації ринкової вартості підприємства. За даним критерієм рішення приймається на користь тієї структури капіталу, за якої досягається максимальна вартість підприємства. Але даний критерій має ряд недоліків, пов'язаних із обмеженням його використання. Він є прийнятним лише для конкурентного фондового ринку, на якому відсутні обмеження і дискримінація в ціно утворенні на цінні папери, а також, якщо підприємство котирує власні цінні папери на біржі і власники капіталу мають можливість оперативно одержувати інформацію про зміну цін [2].

Отже, існує значна кількість критеріїв оптимізації структури капіталу, які в багатьох випадках мають протилежну спрямованість. Для тих підприємств, які мають високий рівень рентабельності активів, найбільш прийнятним для використання є критерій максимізації рентабельності власного капіталу. При цьому необхідно обов'язково враховувати особливості визначення коефіцієнта фінансового левериджу в конкретних ситуаціях. Даний критерій може використовуватись також при оцінці джерел фінансування окремих інвестиційних проектів, оскільки надає змогу визначити вплив впровадження даних проектів на ефективність діяльності всього підприємства.

Список літератури:

1. Шиндирук І. П. Економіко-математичне моделювання та оптимізація структури капіталу підприємств / І. П. Шиндирук // Фінанси України. - 2012. - № 2. - С. 111-118.

2. Лелюк О. О. Оптимізація структури капіталу аграрних підприємств / О. О. Лелюк // Агросвіт. - 2010. - №21. - С. 36-41.

ЗМІСТ

Секція 2 **Удосконалення системи оподаткування**	3
Коваленко Т.Е. Удосконалення системи оподаткування в умовах карантину……	3
Секція 3 **Актуальні напрями розвитку фінансової системи країни в умовах глобалізації**	5
Бут О.В. Реальні інвестиції банків: проблеми та перспективи розвитку.....	5
Венедиктова І.Д. Сучасні підходи до управління ліквідністю комерційних банків……..	7
Воложанінова К.В. Напрями оптимізації структури депозитних операцій комерційних банків України…….	10
Марченко А.І. Оцінка кредитоспроможності позичальника як ключовий чинник зниження кредитного ризику комерційного банку….	12
Орлова М.С. Перспективи розвитку кредитних операцій українських банків.....	14
Остапенко А.О. Вплив євроінтеграційних процесів на економічний розвиток України……...	16
Пивоварова К.С. Проблеми та перспективи розвитку депозитних операцій банків	18
Подольний Є.І. Структурний аспект взаємодії підприємства та комерційного банку ……..	20
Родіна Ю.В. Фінансовий стан України під час карантину	22
Шилов А.О., Паніна К.В. Перспективи розвитку необанків з врахуванням світових досягнень ……	24
Секція 4 **Фінансовий менеджмент промислових підприємств та фінансових посередників**	26
Водоп'янов В.С. Прогнозування впливу зміни структури капіталу підприємства на фінансовий результат його діяльності……	26
Губанова Я.О. Аналіз руху грошових коштів та змін власного капіталу підприємства……..	28
Гудим М.О. Механізм забезпечення сталого розвитку сільськогосподарських підприємств……	30
Двоянова А.О. Стан та напрями підвищення ефективності використання капіталу вітчизняних підприємств ……..	32
Домашенко А.О. Планування фінансових показників діяльності підприємства.....	34
Драпалюк О. І. Інвестиційна діяльність підприємства та її ефективність……...	36

Заруба В.О. Фінансова стійкість як якісна характеристика функціонування підприємства……..	38
Калюжна В.С. Прогнозування чистого доходу ТОВ «Бріошь» на основі аналітичного вирівнювання рядів динаміки.....	40
Лійка Н.А. Власні фінансові ресурси: фінансова стійкість підприємств України.....	42
Новіцька В.П. Особливості фінансування сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах……	44
Остапенко А.О. Методи управління витратами та їх удосконалення..	46
Сахно В.І. Прогнозування чистого доходу ТОВ НВП «Промвок» на основі адаптивної моделі Брауна.....……..	48
Смагіна Д.О. Обґрунтування вибору методів фінансового планування для сільськогосподарських підприємств……	50
Тітова А. С. Методичні підходи до оцінки вартості підприємства…..	52
Тягунова М.П. Фінансовий контролінг як система ефективного управління підприємством.....	54
Ушаков М.О. Аналіз структури джерел фінансування підприємств в сучасних умовах……	56
Фастова П.Р. Планування собівартості продукції підприємства.....	58
Фількіна А.К. Особливості та необхідність організації фінансового планування на підприємстві……	60
Шаріфов В.І. Методичний інструментарій оптимізації структури капіталу торгівельного підприємства……	62